БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 181
20 ОКТЯБРЬ ЧОРШАНБА 1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Советининг Президиумига
Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Министрлар Советига
Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитетига

ТЕЛЕГРАММА

Қадрли ўртоқлар!

Хитой Халқ Республикаси ташкил қилинган куннинг 5 йиллиги муносабати блан юборган дўстона табрикларингиз учун бутун хитой халқи номидан Сизларга самимий ташаккур изҳор қилишга рухсат этгайсиз.

Утган беш йил мобайнида мамлакатимиз халқларининг социал ислоҳатлар, халқ хўжалигини тиклаш, социалистик қурилиш ва социалистик қайтадан қуриш соҳасида қўлга киритган муваффақиятлари улуғ совет халқи, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет Ҳукумати томонидан берилаётган самимий ва беғараз ёрдам блан чамбарчас боғлангандир.

Бутун совет халқига бизнинг энг самимий ташаккуримизни билдиришингизни Сизлардан сўраймиз.

Яшасин Хитой ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги бузилмас қардошлик дўстлиги!

ХАЛҚ ВАКИЛЛАРИ УМУМХИТОЙ МАЖЛИСИНИНГ ДОИМИЙ КОМИТЕТИ
ХИТОЙ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ РАИСИ МАО ЦЗЕ-ДУН
ХИТОЙ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ДАВЛАТ КЕНГАШИ
ХИТОЙ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

1954 йил 16 октябрь.
Пекин.

Мирзачўл водиси пахтакорларининг ватанпарварлик бурчи

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Иттифоқ ҳукумати пахтачиликни ривожлантириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Ўтмишда Мирзачўл воҳасида қақраб ётган чўлларнинг боғи-бўстонга, яшнаган пахта водисига айланганлиги бу буюк ғамхўрликнинг энг ёрқин ифодасидир.

Ма'лумки, Мирзачўл ва унинг Сирдар'ё қирғоқлари яқинидаги бепоён ерлари Улуғ Октябрь социалистик революциясигача ишга солинмай, одам оёғи етмаган, қўл урилмаган дашт-биёбонлигича қолиб келган эди. Мирзачўлнинг порлоқ истиқболини олдиндан кўрган В. И. Ленин 1918 йилда Мирзачўлни ўзлаштириш тўғрисидаги тарихий декретга қўл қўйди. Дашт-биёбонларни ўз ихтиёрига бўйсундиришни асрлар бўйи орзу қилиб келган ўзбек халқи улуғ Лениннинг васиятларига амал қилиб, Мирзачўлга ҳужум бошлади. Ўша тарихий кунлардан буён ўтган қисқа вақт ичида партия, ҳукуматимизнинг кундалик раҳбарлиги ва ғамхўрлиги туфайли, улуғ рус халқининг оғаларча ёрдами блан Мирзачўлнинг унумдор ерларини ўзлаштириш соҳасида тарихда мисли кўрилмаган ишлар қилинди. Мирзачўл водисида ўнлаб МТСлар, совхозлар, юзлаб бадавлат колхозлар вужудга келди. Янги ерларни ўзлаштиришга, табиатни ўз иродасига бўйсундириб, яланғоч саҳрода «оқ олтин» ундиришга отланган колхозчи-деҳқонларимиз йил сайин пахта майдонларини кенгайтириб бордилар, ҳосилни оширдилар, янги боғлар ташкил этдилар, янги-янги колхоз қишлоқларини барпо қилдилар.

Мирзачўл водисига жойлашган Сирдар'ё, Верхне-волинск, Мирзачўл ва Гулистон районларининг пахтакорлари партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлигига жавобан фидокорона меҳнат қилиб, зўр ғайрат блан ишламоқдалар, совет пахтачилигини ривожлантириш учун курашнинг олдинги сафида бормоқдалар, мамлакатимизда янги ерларни ўзлаштириш юзасидан олиб борилаётган улуғ ишга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Бу йил Мирзачўл водисидаги колхоз ва совхозларда пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Сирдар'ё, Мирзачўл, Верхне-волинск ва Гулистон районларидаги илғор колхозлар пахта йиғим-теримини зўр уюшқоқлик блан бошладилар ва ҳозир ҳам муваффақиятли суратда давом эттирмоқдалар. Газетамизнинг бугунги сонида Сирдар'ё район пахтакорлари ва механизаторларининг социалистик мажбурияти э'лон қилинмоқда. Улар район бўйича йиллик пахта тайёрлаш планини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллиги кунигача бажариш, пландан ташқари давлатга қўшимча равишда яна 3500 тонна пахта топширишга қарор қилдилар.

Сирдар'ёли пахтакорларнинг бу ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватлаш, пахта тайёрлаш сур'атини сра ҳам бўшаштирмасдан, йиллик планни 7 ноябрьгача бажариш учун астойдил курашиш — Мирзачўл водисидаги барча пахтакорларнинг, партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органларининг энг муҳим вазифасидир.

Совет жамиятининг ажойиб фазилати шундаки, бу жамиятда меҳнаткашларнинг ҳарбир янги ташаббуси, ҳарбир янги ижодий иши миллион-миллион кишиларнинг мулкига айланади ҳамда олға қараб қилаётган ҳаракатимизни тезлаштиради. Маҳаллий партия ташкилотлари сирдар'ёлиларнинг қимматли ташаббусини кенг пропаганда қилишлари, пахта далаларида октябрьолди социалистик мусобақасини кенгайтириб, пахтакорларни янгидан-янги муваффақиятларга эришишга сафарбар этишлари лозим.

Мирзачўл водисида пахта тайёрлаш сур'атини яна ҳам ошириш учун ҳамма имкониятлар бор. Афсуски, бу имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланилмаётир. Сирдар'ё ва Мирзачўл районлари пахта тайёрлашда областимизда биринчи ва иккинчи ўринда бораётганлари ҳолда, бирхил шароит ва имкониятларга эга бўлган Верхне-волинск ва Гулистон районларининг бу районлардан кейинда қолаётганлигига сабаб нима? Нима учун Гулистон райони пахта йиғим-теримининг дастлабки кунларида қозонган шуҳратини сақлаб қололмади, нега илғорликни қўлдан бериб қўйди? Бунинг асосий сабаби шундаки, пахта йиғим-териминининг ҳал қилучи ҳозирги даврида меҳнат тўғри уюштирилмади, графикда мўлжалланган теримчиларнинг анча қисми пахта теримида қатнашмаётир, пахта териш машиналаридан унумли фойдаланилмаётир. Иккинчидан, кундалик графикнинг бажарилиши устидан қат'ий контроль йўқ, кўпчилик теримчилар нормани бажармайдилар, илғорлар тажрибаси кенг оммалаштирилмайди. Район партия комитетининг секретари Тўрабеков, район ижроия комитетининг раиси Маҳмудхонов ўртоқлардан тортиб колхоз раҳбарларигача озгина бўлса ҳам мағрурланиш, хотиржамликка берилиб, сур'атни бўшаштириб юборишга йўл қўйдилар, мавжуд моддий-техника воситаларини тула ишга солмадилар, терилган пахталарни пешма-пеш қуритиб, давлатга топшириш ишлари пухта уюштирилмади. Мана буларнинг ҳаммаси бир ме'ёрда пахта топширмасликка, кундалик топширилаётган пахтанинг процентини камайтиришга сабаб бўлди.

Тўғри, Мирзачўл группасидаги районлар пахта тайёрлашда областимизнинг бошқа районларига қараганда бирмунча олдинда бормоқдалар. Лекин, биз бу блан мутлақо қаноатланиб қололмаймиз. Агар, Мирзачўл водисидаги районлар ташкилий ишлардаги камчиликларни тезда бартараф қилиб, ишни пухта ташкил этсалар, мавжуд имкониятлардан тўла-тўкис фойдалансалар, барча колхозчиларни пахта йиғим-теримига тўлиқ сафарбар этсалар сур'атни кескин равишда оширишлари, давлатга ҳозиргидан кўра кўпроқ пахта топширишлари мумкин. Вазифа — давлат томонидан берилаётган барча моддий-техника воситаларини ва фойдаланилмётган ички ресурсларни ишга солиб, меҳнат унумини тинмай оширишдан, колхозчиларни теримга тўла жалб қилишдан, пахталарнинг хирмонда чўкиб қолишига йўл қўймасдан, терилган пахталарни пешма-пеш қуритиб давлатга топшириш ишларини пухта уюштиришдан иборатдир.

Ҳозирги пайтнинг ҳарбир куни, ҳар соати ғанимат. Бу кунлар йиғим-теримнинг муваффақиятини, ҳосилнинг тақдирини ҳал қилади. Ҳосилни вақтида йиғиб-териб олсак ютамиз, кечиксак ютқазамиз. Пахтакорларимиз, механизаторларимиз буни чуқур англаб, ҳарқачонгидан ҳам унумли ва баракали меҳнат қилишлари, қимматли фурсатни қўлдан бой бериб қўймасликлари керак. Ёғингарчилик вақтида, ноқулай об-ҳаво шароитида ҳам бир ме'ёрда пахта топшириш ва сур'атни бўшаштирмаслик учун ҳозирдан пухта тайёргарлик кўриш, сушилка хўжалигини тахт қилиб қўйиш лозим. Шунингдек пахта қуритиш учун хирмон-жойлардан, томлардан, текис, тоза майдонлардан ва сўкчаклардан ҳам фойдаланиш керак. Бундан кейин процентнинг кўпайиши, пахта тайёрлашнинг муваффақияти пахтани қуритиш ва топшириш ишларининг пухта уюштирилишига боғлиқ эканлигини бир минут ҳам унутмаслик керак.

Пахта нобудгарчилигига қарши кураш — ҳозирги куннинг энг муҳим вазифасидир. Маҳаллий партия, совет, комсомол ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари, барча пахтакорларимиз, бутун жамоатчилик бир грамм ҳам пахтанинг нобуд бўлишига йўл қўймасликлари, нобудгарчиликнинг олдини олиш учун зарур бўлган ҳамма тадбирларни кўришлари керак.

Пахтачиликни ривожлантириш учун кураш — республика партия ташкилотининг бош ва асосий вазифаси, бутун ўзбек халқининг шон-шараф ишидир. Мирзачўл водисининг пахтакорлари ҳамавақт бу курашнинг олдинги қаторида бўлиб келдилар, янги ерларни ўзлаштириб, пахта майдонларини йил сайин кенгайтирмоқдалар, ҳосилни тобора оширмоқдалар. Пахтакорларимиз йил бўйи қилинган фидокорона меҳнат самараларини йиғиб-териб олаётган ҳозирги ҳал қилучи, мас'улиятли кунларда яна олдинги қаторга чиқиш, пахта тайёрлаш учун курашнинг байроқдори ва чинакам ташкилотчиси бўлиш — Мирзачўл водисидаги партия, совет, қишлоқ хўжалик ташкилотлари ва барча пахтакорларнинг ватанпарварлик бурчидир.

Бу йил пахтачиликни ривожлантириш соҳасида олдимизда жуда катта ва мураккаб вазифалар турипти. Областимиз пахтакорлари мамлакатга 500 минг тонна пахта етказиб беришлари керак. Бу пахтанинг қарийб тўртдан бир қисмини Мирзачўл группасидаги районлар беришлари лозим. Бу районларнинг партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз, совхоз ва МТСлари ҳарқандай шароитда бўлса ҳам бу мажбуриятнинг бажарилишини та'минлашлари, меҳнатни тўғри уюштириб, бутун куч ва моддий-техника воситаларини пахта тайёрлаш давлат планини муддатидан илгари адо этишга сафарбар этишлари лозим.

Мирзачўл водисининг пахтакорлари! Пахта териш ва тайёрлаш сур'атини асло бўшаштирмангиз, ҳозирги ғанимат кунлардан унумли фойдаланиб, йиллик планнинг бажарилиши ҳақида биринчилар қаторида рапорт бериш шарафига муяссар бўлиш учун астойдил курашингиз!

ИТАЛИЯ РУҲОНИЙСИ АНДРЕА ГАДЖЕРОГА «ХАЛҚЛАР УРТАСИДА ТИНЧЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ УЧУН» ХАЛҚАРО СТАЛИН МУКОФОТИ ТОПШИРИЛДИ

РИМ, 18 октябрь. (ТАСС). 17 октябрьда Римда сан'ат ходимлари ассоциациясининг биносида машҳур жамоат арбоби, тинчлик учун актив курашучи руҳоний Андреа Гаджерога «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Сталин мукофоти топширилди.

Ассоциация залида прогрессив жамоатчиликнинг жуда кўп вакиллари, сенаторлар ва депутатлар, маданият ва фан арбоблари, тинчликни ҳимоя қилиш комитетларининг мамлакатдаги турли шаҳарлардан келган активлари тўпландилар. Йиғилганлар ўртасида Италия тинчлик тарафдорлари комитетининг раиси Пьетро Ненни, парламент а'золари Эмилио Серени, Амброджо Донини, Джулиано Пайетта, Фаусто Гулло, профессор Кончетто Маркези, рассом Уго Аттарди ва бошқалар бор эди. Залда СССРнинг Италиядаги элчиси А. Е. Богомолов, халқ демократияси мамлакатлари бирқанча дипломатик ваколатхоналарининг бошлиқлари ҳам бор эди.

Халқаро Сталин мукофотлари белгиловчи комитетнинг а'зоси профессор Кончетто Маркези Андреа Гаджеронинг ҳаёт йўли ва фаолияти ҳақида сўзлаб берди.

Сўнгра Пьетро Ненни нутқ сўзлади. У, мукофот Москвада топширилиши керак бўлса ҳам, лекин Италия ҳукумати Гаджерога четэл паспорти бермаганлигини айтди. Ненни Италия ма'мурларининг бу хил ҳаракатларини қат'ий равишда қоралади.

Ненни халқаро Сталин мукофотлари белгиловчи Комитетнинг Андреа Гаджерога «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Сталин мукофоти бериш тўғрисидаги 1953 йил 12 декабрьдаги қарорини ўқиб эшитдирди ва ҳозир бўлганларнинг гулдурос қарсаклари остида унга халқаро Сталин мукофоти лауреати дипломини ҳамда олтин медалини топширди.

Андреа Гаджеро жавоб нутқи сўзлади. Унинг нутқи мажлис аҳли томонидан зўр э'тибор блан тингланди.

Ҳозирги вақтда менинг фикри-зикрим совет халқига қаратилган, деди у, совет халқи ўзининг адолат ва биродорликдан иборат буюк идеалини амалга ошириш учун курашиб, итальян католиги ва руҳонийсини мукофотлаши блан турли кишилар ва халқлар ўртасида энг яқин ҳамжиҳатлик, ҳурмат ва қардошлик хислари блан суғорилган энг яқин муносабатлар ўрнатилиши мумкинлигини яна бир марта намойиш қилишни истади.

Мен олган Сталин мукофоти менинг шахсий мукофотим эмас. Бу мукофот тинчликни ҳимоя қилиш юзасидан итальян халқи кучайтириб юборган бутун миллий ҳаракатнинг муваффақиятларини э'тироф қилишдир. Менинг фаолиятим тинчликни мустаҳкамлаш соҳасидаги энг олижаноб ишда бирлигимизни қанчалик кучайтириб юбораолганлигимизнинг намунасидир, холос.

МОСКВАДА СЕВАСТОПОЛЬ ҚАҲРАМОНОНА МУДОФААСИНИНГ ЮЗ ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

17 октябрьда Москвада Союзлар Уйининг Колонна залида пойтахт меҳнаткашларининг Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти вакиллари блан биргаликда Севастопольнинг 1854—1855 йиллардаги қаҳрамонона мудофаасига юз йил тўлганлигига бағишланган тантанали йиғилиши бўлиб ўтди.

Севастополь қаҳрамонона мудофаасининг юз йиллиги ҳақида адмирал В. А. Андреев доклад қилди.

Докладдан кейин тантанали йиғилиш қатнашчилари учун катта концерт қўйиб берилди. (ТАСС).

Сирдар'ё район пахтакорлари ва механизаторлари йиллик планни 7 ноябрьгача бажаришга қарор қилдилар

Шу йил 17 октябрьда Сирдар'ё районининг колхозчилари, МТС ва совхоз ишчилари ҳамда қишлоқ хўжалик мутахассисларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда район пахтакорлари колхозлар ва совхозларда бўлган ресурсларни ҳисобга олиб, пахта тайёрлаш планини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллиги кунигача бажаришга қарор қилдилар. Район колхозчилари, МТС ва совхоз ишчилари бу йил давлатга пландан ташқари 3500 тонна пахта топшириш мажбуриятини олдилар. Биз қуйида ана шу мажбурият текстини босамиз.

ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ДАВЛАТ ПЛАНИНИ УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 37 ЙИЛЛИГИ КУНИГАЧА БАЖАРИШ ЮЗАСИДАН СИРДАР'Ё РАЙОН КОЛХОЗЧИЛАРИ, МТС ВА СОВХОЗ ИШЧИЛАРИ, ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК МУТАХАССИСЛАРИНИНГ ОЛГАН

МАЖБУРИЯТИ

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтириш тўғрисидаги муҳим қарорларидан илҳомланган Сирдар'ё районининг колхозчилари, МТС ва совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари бу йил пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштирдилар.

Районимиз 16 октябрьгача йиллик пахта тайёрлаш планини 63,96 процент бажарди. «Малик» совхози йиллик планнинг 67,21 проценти миқдорида пахта топширди. Илғор «Ҳақиқат» колхози планнинг 74,6 проценти, Каганович номли колхоз 69,7 проценти, «XIX партс'езд» колхози 67,3 процент ва Охунбобоев номли колхоз 67,2 проценти миқдорида пахта топширдилар. Райондаги илғор бригадалар ва жуда кўп звенолар йиллик планларини бажардилар ва ҳозир пландан ташқари пахта топширмоқдалар.

Биз етиштирилган ҳосилни ҳисоблаб чиқиб, бу йил давлатга пландан ташқари 3500 тонна пахта топшириш учун имконият борлигини аниқладик. Ҳар гектар пахта майдонидан 27,5 центнер ўрнига 31 центнердан пахта топширамиз.

Биз бутун ресурсларимизни ҳисобга олиб, йиллик пахта тайёрлаш планини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллиги кунигача бажариш юзасидан мажбурият оламиз. Бунинг учун ма'мурий-хўжалик ишларида ва бошқа ишларда банд бўлган минг кишини теримга сафарбар этамиз. Пахта териш машиналаридан иккинчи ва учинчи теримда ҳам фойдаланамиз. Колхозчилар, механизаторлар, шаҳардан ёрдамга келган аҳоли учун маданий-маиший хизматни яхшилаймиз. Шундай қилиб, район бўйича ҳар куни йиллик планнинг камида 2 проценти миқдорида пахта топширишни та'минлаймиз.

Райондаги совхоз ва колхозлар бўйича йиллик планни бажаришга қуйидаги муддатларни белгилаймиз:

«Малик» совхози бўйича — 28 октябрь,
«Ҳақиқат» колхози бўйича — 28 октябрь,
Каганович номли колхоз бўйича — 30 октябрь,
«XIX партс'езд» колхози бўйича — 31 октябрь,
Охунбобоев номли колхоз бўйича — 1 ноябрь,
Сталин номли колхоз бўйича — 1 ноябрь,
«XVIII партконференция» колхози бўйича — 3 ноябрь,
Хрушчев номли колхоз бўйича — 4 ноябрь,
«Ленинизм» колхози бўйича — 5 ноябрь.
Ильич номли, Ворошилов номли, Маленков номли, «Ленинобод», Тарас Шевченко номли, «Коммунизм» колхозлари бўйича — 7 ноябрь.

Бу йил пахта тайёрлаш кампанияси колхозчилар оммаси, МТС ва совхоз ишчилари ўртасида ватанпарварлик ҳаракати кенг қизиб кетган шароитда ўтмоқда. Биз бутун куч ва техника воситаларини тўла сафарбар этиш блан йиллик планнинг 7 ноябрьгача бажарилишини та'минлаймиз, камида 85 процент миқдорида отбор ва биринчи сорт пахта топширамиз.

БУ МАЖБУРИЯТ СИРДАР'Ё РАЙОН КОЛХОЗЧИЛАРИ, МТС ВА СОВХОЗ ИШЧИЛАРИ ҲАМДА ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК МУТАХАССИСЛАРИНИНГ ЙИҒИЛИШИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН.

Илғор колхоз далаларида

Пахтадан мўл ҳосил олиш учун курашаётган Чиноз районидаги Сталин номли колхоз пахтакорлари пахта йиғим-теримини уюшқоқлик блан ўтказаётирлар. Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти пахтани сортларга ажратиб теришга алоҳида э'тибор бераётирлар.

Колхознинг ўртоқ А. Шокиров, Ш. Юсупов бошлиқ бригада а'золари йил бўйи фидокорона меҳнат қилиб, бригадалар ўртасида намуна бўлаётир.

Ўртоқ А. Шокиров бригадасининг 50 дан ортиқ теримчилари мавсумда 10 — 15 тоннадан пахта териш мажбуриятини олди.

П. Зоҳидова, И. А'замхўжаева, М. Умарова, Е. Назарова, Бозор Ортиқов каби илғор теримчилар соатли график асосида ишлаб, кунига 220 — 280 килограммдан отбор ва биринчи сорт пахта тераётирлар. Уларнинг ҳарбири шу кунгача хирмонга 6 тонадан ошириб пахта топширдилар. Илғор теримчилардан намуна олаётган Т. Назаров, Ж. Қосимов, О. Назарова, Н. Ортиқова, Б. Қудратқулова каби теримчилар кунига 160 — 250 килограммдан ошириб пахта тераётирлар.

Ўртоқ И. Шодиев бошлиқ звено кунига 2 — 2,5 процент миқдорида пахта топшираётир. Ҳозир бу звенода йиллик планнинг 81 проценти миқдорида давлатга пахта топширилди. Звено а'золаридан Х. Аҳмонова, Х. Худойбердиевлар кунига 220 — 250 килограммдан ошириб пахта термоқдалар.

Колхознинг барча а'золари соатли график асосида ишлаётирлар. Натижада, кўпмингчилар сафи кундан-кунга ўсиб бормоқда.

Ўртоқ Ш. Юсупов бошлиқ бригада 5 кунда 16 процент отбор сорт пахта топширгани учун колхоз кўчма Қизил байроғини олишга мувоффақ бўлди. Бригада а'золари байроқни мавсум давомида қўлдан бермаслик учун астойдил ҳаракат қилаётирлар.

Колхоз пахтакорлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллиги кунини муносиб меҳнат совғалари блан кутиб олиш учун зўр ғайрат блан ишламоқдалар.

С. МУМИНОВ,
С. ОРЗИҚУЛОВ,
Х. ШЕРМАТОВ,
ТЕН НИКОЛАЙ.

Терим сур'ати кундан-кунга оширилмоқда

Оҳангарон район, Сталин қишлоқ советидаги Каганович номли колхознинг ўртоқ Д. Арслонов бошлиқ бригада а'золари Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг 1954 йилги пахта ҳосилини йиғиб-териб олиш тўғрисидаги қарорига жавобан, кунига йиллик планнинг 3 проценти миқдорида пахта тайёрлаш мажбуриятини олган эдилар. Улар ўз ва'даларининг устидан чиқиш, давлатга кундан-кунга кўпроқ пахта топшириш мақсадида терим сур'атини янада оширмоқдалар.

Бригаданинг Доно Умарова, Ўғилой Ҳайитбоева каби илғор теримчилари ҳар куни 200 — 250 килограммдан пахта териб, бошқаларга намуна бўлаётирлар. Бу бригадада пахта териш машиналари ишига ҳам алоҳида э'тибор берилмоқда. Илғор механик-ҳайдовчи ўртоқ Турғун Оролов ўз агрегатидан унумли фойдаланган ҳолда, кунлик нормасини 2 —3 ҳисса бажариб, колхозчилар ҳурматига сазовор бўлаётир.

Шунингдек, бригадада сиёсий-оммавий ишларнинг яхши йўлга қўйилиши, социалистик мусобақанинг кенг қулоч ёйдирилиши, колхозчиларга пул ва натура авансларининг ўз вақтида берилиб турилиши ҳам меҳнат унумини оширишга катта ёрдам бермоқда.

Бригада а'золари ўз аҳдларига ҳамавақт амал қилмоқдалар. Улар ишни намунали ташкил этиб, ҳаркун йиллик планнинг 3—4 проценти миқдорида пахта тайёрлаб, яхши натижаларга эришмоқдалар.

Терим сур'атининг кундан-кунга оширилиши туфайли, ҳозир бригадада йиллик планнинг 91 проценти миқдорида пахта тайёрланди.

Азамат колхозчилар Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллиги кунигача пахта тайёрлаш планини ошириб бажариш, республикамиз тўйини муносиб меҳнат совғалари блан кутиб олиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТУҒРИСИДА 1954 ЙИЛ 19 ОКТЯБРЬГАЧА БУЛГАН МА'ЛУМОТ

(процент ҳисоби блан)

Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
Сирдар'ё	1,57	68,99	Ховос	1,23	49,14
Мирзачўл	1,50	68,85	Янгийўл	1,39	45,94
Верхне-волинск	1,40	64,56	Бекобод	1,04	44,92
Гулистон	1,27	62,98	Октябрь	1,41	44,21
Оржоникидзе	1,11	58,55	Оҳангарон	0,89	43,14
Юқоричирчиқ	1,28	56,91	Пискент	0,86	42,95
Калинин	1,41	55,79	Қуйичирчиқ	0,92	42,05
Чиноз	1,30	52,24	Ўртасарой	0,95	40,34
Оққўрғон	1,52	50,99	Ўртачирчиқ	0,85	38,54
Бўка	1,23	49,95	Паркент	0,75	32,81

Йиғим-теримда ҳарбир минутдан тўла ва унумли фойдаланайлик

Оржоникидзе районидаги Маленков номли колхоз а'золари бу йил 815 гектар ерда пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар. Улар ҳар гектаридан 39 центнердан пахта ҳосили йиғиб олиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Колхозда пахта териш намунали уюштирилди. Пахта теримига ажратилган 700 теримчининг ҳаммаси соатлик график асосида ишлаб, кунлик нормаларини ортиғи блан бажараётирлар.

Колхозда ёш болали аёлларга қулай шароит яратиб берилган. Ҳозир колхозда 13 та ясли ва 5 жойда доимий болалар боқчаси ишлаб турибди.

Колхозда кўпмингчилар ҳаракати кучайиб кетди. 125 киши мавсумда 10—15 тоннадан пахта териш мажбуриятини олган. Ўртоқ М. Тешабоева, А. Иззатиллаева, З. Чимирбоева, Р. Муслимова, Б. Йўлдошевалар шулар жумласидандир.

Шунинг учун колхозда кунлик график бўйича 66 тонна ўрнига 67 — 70 тоннадан пахта топширилаётир. Натижада, колхоз сўнгги бешкунликда давлатга пахта топширишда район бўйича биринчи ўринга чиқди ва район кўчма Қизил байроғини олишга эришди. Колхозчилар биринчиликни қўлдан бермаслик учун курашиб, иш унумини янада оширмоқдалар.

П. ЭРТОЕВ,
Ю. МАҲКАМОВ.

ОБЛАСТЬ СОВХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТУҒРИСИДА 1954 ЙИЛ 19 ОКТЯБРЬГАЧА БУЛГАН МА'ЛУМОТ

(процент ҳисоби блан)

Совхозларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
«Малик»	2,57	73,87
Сталин номли 16-совхоз	2,76	61,21
Биринчи «Далварзин»	1,83	52,56
Учинчи «Боёвут»	1,38	49,40
Биринчи «Боёвут»	1,24	48,92
Иккинчи «Далварзин»	1,02	47,83
Сталин номли 17-совхоз	1,67	43,58
Учинчи «Далварзин»	0,96	42,43
«ЎзССР бешйиллиги» совхози	0,92	42,05
Иккинчи «Боёвут»	1,02	42,05
Тўртинчи «Боёвут»	1,31	38,05

Севастополь қаҳрамонона мудофаасининг юз йиллиги байрами

СЕВАСТОПОЛЬ, 17 октябрь. (ТАСС). Бугун қаҳрамон шаҳар байрам либосини кийган.

Соат 10. Денгиз паради бошланади. Сув станциясидан парадни қабул қилиб олучи адмирал Басистийнинг катери ва Украина КП МК секретари ўртоқ Кириченко, Украина ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ Сенин, Қора денгиз флоти қўмондони адмирал С. Г. Горшков, Қрим партия обкомининг секретари ўртоқ Полянский, байрамда қатнашмоқ учун Москвадан, Киевдан, Ленинграддан, Сталинграддан, Одессадан, Николаевдан келган делегациялар, бошқа шаҳарлар меҳнаткашларининг вакиллари, шаҳар партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, қурилиш ва корхоналарнинг илғорлари, Қора денгиз флотининг ва Таврический ҳарбий округининг адмираллари, генераллари тушган катерлар жўнаб кетади.

Парадни қабул қилучи тушган катер қизил байроқли линкор олдига етиб келди. Линкорнинг қуйруқ томонига тилларда достон «Севастополь» номи славянча олтин харфлар блан ёзилган. Адмирал денгизчилар блан саломлашади ва уларни шонли юбилей блан қутлайди.

Бунга жавобан матросларнинг «Ура!» овозлари янграйди. Парадни қабул қилиб олучи рейдда саф бўлиб турган кемаларни айланиб чиқади. Сўнгра ўртоқ Басистий «Адмирал Нахимов» крейсерига чиқади ва Севастопольнинг матросларига, офицерларига, адмиралларига, генералларига ҳамда меҳмонларга қарата нутқ сўзлайди. У, ўз нутқини Улуғ Коммунистик партия шарафига табрик сўзлари айтиб тамомлайди. Оркестр Совет Иттифоқининг гимнини ижро этади.

Ҳарбий кемаларда ва катерларда байрам шарафига берилган салют овозлари янграйди. Ҳарбий парад тамом бўлди.

Ўнминглarча меҳнаткашлар шаҳарнинг Қизил Байроқ ордени блан мукофотланганига бағишланиб Ленин майдонида ўтказилган митингга тўпланди. Митингни Севастополь шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ Коровченко очди. У СССР Олий Совети Президиумининг Севастопольни Қизил Байроқ ордени блан мукофотлаш ҳақидаги Фармонини ўқиб эшитдиради.

Украина ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ Сенинга сўз берилади. У Украина ССР ҳукумати ва Украина КП Марказий Комитети номидан ҳамда бутун украин халқи номидан қаҳрамон шаҳарнинг меҳнаткашларини ва шавкатли Қора денгиз флотининг денгизчиларини шонли тарихий кун блан— Севастополь қаҳрамонона мудофаасининг 100 йиллиги ва шаҳарнинг Қизил Байроқ ордени блан мукофотланганлиги блан қизғин табриклайди.

Ўртоқ Сенин ўз нутқини совет халқи эришган барча ғалабаларнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси шарафига табрик сўзлари айтиб тамомлайди.

Митингда меҳнаткашлар депутатлари Қрим область Совети ижрокомининг раиси ўртоқ Кузьменко, вице-адмирал Кулаков, шоир Жаров, қаҳрамон шаҳарнинг илғор қурувчиси — Данилов, ҳарбий денгизчи Мишанский, Севастополь шаҳар комсомол комитетининг секретари Кулагин нутқ сўзладилар.

Қаҳрамон шаҳар Севастополь меҳнаткашлари ва Қора денгиз флоти ҳарбий денгизчиларининг кўп минглик митинги гулдурос қарсаклар остида СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига ва Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитетига мактуб қабул қилди.

Митингдан кейин катта концерт бўлди. Туш вақтида меҳнаткашлардан минглarча киши Қора денгиз флоти стадионининг минбарларини тўлдирди. Бу ерда катта ашула ва рақс байрами бўлди.

Шаҳар устини қоронғи босиши блан байрам мушакбозлигининг ранг-баранг шу'лалари ҳавога кўтарилди.

Сув станциясида катта карнавал бўлди.

Шаҳар меҳнаткашлари Севастопольнинг 1854—55 йилларда қаҳрамонона мудофаасига ва Севастопольнинг Қизил Байроқ ордени блан мукофотланганига бағишланган шонли юбилейни кенг нишонладилар.

„Узбекуголь“ трестида қишки мавсумга тайёргарлик ишлари пайсалга солинмоқда

«Узбекуголь» трести корхоналарининг ишчи, хизматчи ва инженер-техник ходимлари Улуғ Октябрь байрамини ҳамда Узбекистон ССРнинг 30 йиллик юбилейини пландан ташқари кўплаб кўмир чиқариш блан кутиб олиш учун ўзаро социалистик мусобақани кун сайин қизитиб, зўр ғайрат блан ишламоқдалар. Шунинг натижасида трест корхоналарида давлат планлари ошириб бажарилмоқда.

Хўш, трест корхоналарида бундан кейин ҳам графикнинг ошириб бажарилиши учун шароит ҳозирланганми? Ўтган йили ҳам ёз бўйи давлат плани ошириб бажарилиб, қишга келганда оқсалган эди. Бу йил шу камчиликнинг олди олинганми?

Афсуски йўқ. Ўтган йили қишда трестнинг асосий корхоналаридан бири бўлган кўмир разрезида лентали транспортёрлар усти очиқ ҳолда қолиши натижасида кўмир қазиш сур'ати анча пасайиб кетган эди. Айниқса 1-нчи участкада давлат топшириғининг анчагина қисми бажарилмай қолган эди. 1954 йил январь ойининг ўзида очиқ кўмир разрезидаги экскаваторлар кўп вақт бекор туриб қолиб, корхона ярим миллион сўмдан кўпроқ зарар кўрди. Совуқ тушиши блан 9-нчи шахтадаги транспортлар ҳам унумли ишлаёлмай қолди. Оҳангарон қурилиш бошқармаси, юк ортиш ва жўнатиш бошқармаси коллективлари ҳам ўтган қишда бир ме'ёрда ишлайолмадилар.

Бу камчиликларнинг ҳаммаси трест ва унинг корхоналари раҳбарларининг қишки мавсумга ўз вақтида етарли даражада тайёргарлик кўрмаганликлари орқасида юз берди. Натижада кўпгина механизмлар ишдан чиқди, ишлабчиқариш графиги бузилиб, трест корхоналарига катта зарар етказилди.

Ўтган йили Оҳангарон шахтёрларининг республикамиз саноат корхоналари ва исте'молчилар олдида қарздор бўлиб қолишига сабабчи бўлган «Узбекуголь» трестининг раҳбарлари бу йил корхоналарнинг қишки шароитда нормал ишлашлари учун барча тайёргарлик ишларини эртароқ бошлаб, шу пайтгача туғаллашлари лозим эди.

Афсуски, трестдаги ҳозирги аҳвол ўтган йили йўл қўйилган камчиликларнинг айнан такрорланаётганлигини кўрсатади.

Трест бошлиғи Савченко, бош инженер Соловьев ўртоқлар разрез ва участкаларда қишга тайёргарлик ишларини қизитиб юбориш учун оператив раҳбарликни кучайтириб юборишлари, уларга яқиндан ёрдам беришлари лозим эди. Лекин улар жойларда бу муҳим давлат аҳамиятига эга бўлган ишнинг қандай амалга оширилаётганлиги блан қизиқмаётирлар. Улар мавсумга тайёрланиш графигини тузиб берганмиз, деб ҳамма ишни разрез ва участка раҳбарларига ташлаб қўйганлар. Улар жойларга чиқиш, у ердаги аҳвол блан танишиш, корхона раҳбарлари фаолиятини контрольлик қилиш ишини мутлақо унутиб қўйганлар.

9-нчи шахтада бирқанча бункерлар, эстакадалар, транспортёрлар капитал ремонтга муҳтож бўлиб, қаторлашиб ётипти. Уларнинг ремонт қилиниши чидаб бўлмайдиган даражада секинлик блан бажарилмоқда.

Шахта бошлиғи ўртоқ Хвостов «яқинда шахтагача темир йўл қурилади, ундан кейин эстакадалар унча зарур бўлмай қолади», деб эстакадаларни ремонт қилдирмаётир. Ахир, улар темир йўл қурилгандан сўнг ташлаб юборилмайдику! Бунинг устига шахтагача темир йўл бу йил қурилиб битиши эҳтимол бўлиб қолаётир. Чунки бу йўлни қуриш вазифаси трест томонидан 9-нчи шахтага юклатилган. Ваҳоланки, шахтада темир йўл қуриш учун зарур бўлган на асбоб-ускуналар ва на қурилиш материаллари бор. Бу ишни бажариш учун аввал шахтага бир самосвал автомашина ва битта экскаватор берилди. Лекин кўп ўтмай бу машиналар ўртоқ Савченконинг буйруғи блан қайтариб олинди.

Етарли контрольлик бўлмаётганлиги учун шахта бошлиғи Хвостов ва бош инженер Мавашев ўртоқлар, куз яхши келаяпти, ҳали ноябрь ойи бор, деб хотиржамлик кайфиятига берилиб ремонт ишларини пайсалга солиб келмоқдалар.

Шунингдек, Гордиенко ва Нагель ўртоқлар бошчилигидаги участкаларда ҳам қишга ҳали деярли тайёргарлик кўрилгани йўқ. Бу ерларда эндигина запас қисмлар тайёрлаш ва ведомостьлар тузиш ишлари бошланаётир.

Ўтган йили қазиб чиқарилган тупроқлар намгарчилик пайтларида лой бўлиб, паровоз ва ўзи юк туширадиган вагонларнинг ҳамда экскаваторларнинг ҳаракатини анча қийинлаштирган эди. Бу йили тупроқларни белгиланган чуқурликка гидросмив усули блан суриб тушириш белгиланган эди. Аммо бу иш ҳам ҳозиргача амалга оширилмаётир.

Кон устини очиш разрезининг йўл хўжалигида ҳам аҳвол яхши эмас. Йўл бошлиғи ўртоқ Латфуллаев шу пайтгача бажарилиши керак бўлган қишки мавсумга тайёргарлик ишлари блан ўз ходимларини дурустроқ таништириб чиқмаган. Сизот сувларни оқизиб юбориш учун зовурлар қазишга ва мавжуд чўнқирликларни тўлдиришга ҳали киришилмаган.

Шунингдек, Оҳангарон қурилиш бошқармасида ҳам ўтган йилги хатолар такрорланмоқда. Автотранспорт об'ектларида шу пайтгача қишки мавсумга тайёргарлик ишлари бошланмаган. Раҳбарларнинг камҳавсалалиги орқасида ўтган йили гараж ва цехлар ремонт қилинмаганлиги учун ёғингарчилик ва совуқ пайтларда катта қийинчиликлар юз берган эди. Брок, қурилиш бошқармасининг бошлиғи Прушинский ва бош инженер Семиндяев ўртоқлар ёз чиқиши бланоқ бу қийинчиликларни унутиб юбордилар. Уларни ғанимат дамларнинг ўтиб кетаётганлиги сра ташвишга солмаётир. Аккумулятор мастерскойи биносининг усти ёпилиши ҳамда сифатли капитал ремонтдан чиқарилиши зарур эди, аммо бу иш ҳам чала ётипти. Трест раҳбарлари, худди шу Прушинский ва Семиндяевларнинг бепарволиги орқасида ўтган қишда машиналарнинг кўпи ишдан чиқиб, қурилиш участкалари учун зарур юклар етказиб берилмаганлигини жуда яхши билсалар ҳам, яна уларни ўз ҳолига ташлаб қўйиптилар.

Трестнинг коммунал хўжалик бўлими шахтёрларнинг уйларини ремонт қилиш, улар учун янги уй-жойлар қуриб бериш соҳасида қониқарсиз ишламоқда. Бўлим бошлиғи ўртоқ Поповнинг мас'улиятсизлиги натижасида белгиланган ойлик ва квартал графиклари бажарилмай келаётир.

Юқоридаги кўрсатиб ўтилган камчилик ва хатоларнинг асосий сабаби шундаки, трестда ва трестга қарашли корхона раҳбарлари ўртасида танқид ва ўз-ўзини танқид ҳаддан ташқари бўшаштириб юборилган. Бу ходимлар ўртасида ошна-оғайнигарчилик, ўзибўларчилик ҳукм суради. Оҳангарон шаҳар партия комитети бу аҳволнинг олдини олиш учун тадбирлар белгиламаётир. Республикамиз саноат корхоналарини ва исте'молчиларни кўмир блан та'минлашда асосий ўрин тутган Оҳангарон кўмир конининг қиш мавсумида ҳам бир ме'ёрда ишлашини та'минлаш учун тезда барча тадбир ва чораларни кўриш зарур.

А. БРОНШТЕЙН.

И. В. Сталин номидаги тўқимачилик комбинатининг читга гул босиш фабрикасида бу йил 10-нчи синфни битирган ёшлардан бирнечаси ишламоқда. Булар ичида Валентина Чемидронова ҳам бор.

Ма'лумки тайёр маҳсулотни бракка ажратиш иши анча мураккаб ва алоҳида диққатни талаб қилади. Бракка ажратувчининг қўлидан сатин, чит, мая, шифон, зефир, полотно, штапель, фульяртин каби газмоллар ўтади. Буларни сортларга ажратиш осон эмас, уларнинг энини, четини, босилган гулини, ипларини ва штампини синчиклаб текшириш керак. Мана шу касбни севиб қолган Валентина цех мастери А. Мирзаевнинг яқиндан кўрсатган ёрдами ва ўзининг тиришқоқлиги натижасида белгиланган 6 ой ўрнига бирярим ойдаёқ мустақил равишда ишлай бошлади. У ҳозир смена топшириғини доимо ошириб бажармоқда.

Суратда: В. Чемидронова ва цех мастери А. Мирзаев ўртоқлар иш устида.

В. Салов фотоси.

Ўзбекистон Совет композиторлари союзининг бешинчи пленуми

Тошкентда Ўзбекистон Совет композиторлари союзининг бешинчи пленуми бўлиб ўтди. Пленумда республика композиторлари ва музикашунослар, СССР Совет композиторлари союзининг, Қозоғистон, Қирғизистон ва Туркманистон музика жамоатчилигининг вакиллари қатнашдилар.

Пленум қатнашчилари уч кун мобайнида республика композиторлари томонидан яратилган бирқанча асарларни тингладилар. Шундан кейин янги асарлар муҳокама қилинди.

Докладчи — Ўзбекистон Совет композиторлари союзининг раиси С. Бобоев ва музокараларда сўзга чиққан ўртоқлар кейинги икки йил ичида Ўзбекистон композиторларининг кўп иш қилганликларини та'кидладилар. Совет воқи'лигини, коммунизм қураётган халқнинг ижодий меҳнатини ёрқин музика образларида тасвирлаган бирқанча асарлар яратилди.

Ўзбекистон композиторлари сафига талантли ёшлар қўшилдилар. Х. Раҳимов, Г. Сабитов, А. Берлин ва бошқалар бирқанча ижодий муваффақиятларга эришдилар. Улар ўз асарларида ўзбек қўшиқларидан моҳирлик блан фойдаландилар.

Пленумда С. Бобоевнинг «И. В. Сталин хотираси» ва И. Акбаровнинг «Шоир хотираси» деган симфоник поэмалари, А. Козловский, В. Мейен, Г. Сабитов, Б. Гиенконинг сюиталарига яхши баҳо берилди. Шу блан бирга айрим композиторларнинг симфоник асарлари темани чуқур мазмунли қилиб беролмаганлиги ҳам та'кидланди.

Кейинги вақтларда ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри учун бирқанча яхши асарлар яратилди. В. Князев Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллигига бағишлаб ёзган ва рубобда оркестр блан бирга ижро этиладиган концерти мақташга сазовордир. Б. Гиенконинг украин халқ темаларида оркестр учун яратган сюитаси ҳам мароқлидир.

Ўзбекистон композиторлари янги опералар яратиш соҳасида қониқарли иш қилмаётирлар. Пленумда миллий опера драматургияси масалалари блан шуғулланмаётган ёзувчилар ва шоирлар жиддий танқид қилинди. Навоий номли Давлат опера ва балет театрининг коллективи, Ўзбекистон ССР Маданият Министрлиги бош сан'ат бошқармаси, республика ёзувчилар ва композиторлар союзлари янги опера ва балет асарларини вужудга келтириш соҳасида композиторлар ва драматурглар блан ҳали ҳам суст иш олиб бормоқдалар.

Қўшиқ ижодининг ривожланиши кўнгилдагидек эмас. Шу жанрда айрим муваффақиятлар (С. Бобоевнинг «Қадрдон Украина», С. Юдаковнинг «Чет юртда» деган қўшиқлари ва бошқа қўшиқлар) бўлишига қарамай, улар ана шу соҳадаги нуқсонларни тўлдираолмайдилар.

Хор капелласининг репертуари ҳали ҳам талабга жавоб беролмайди. Бу соҳада С. Валенковнинг «Хой ишчилар», Пак Ен Диннинг «Бизда дон янчилмоқда» ва С. Бобоевнинг «Улуғ рус халқига» деган яхши қўшиқларидан бошқа ашулалар йўқ. Янги асарларни яратиш мақсадида бирга ишлаш учун композиторларни хор капелласига жалб этиш керак.

Ўзбекистон композиторларининг ишида нуқсонлар юз бераётганига кўп жиҳатдан сабаб шуки, композиторларнинг маҳорати суст ўсмоқда. Музокараларда СССР Совет композиторлари союзининг вакили, икки марта Сталин Мукофоти Лауреати унвонини олган А. Скултэ, сан'атшунослик илмий-текшириш институтининг директори Т. Визго, Тошкент давлат консерваториясининг педагоги И. Кон, Навоий номли Давлат опера ва балет театрининг директори Т. Жумаев, музикашунос И. Акбаров ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқиб, ёш композиторларга суст раҳбарлик қилаётганлиги, танқид ва ўз-ўзини танқид кучайтириб юбормаганлиги, композиторларнинг ижодий ўсишига етарли даражада э'тибор бермаётганлиги учун Ўзбекистон Совет композиторлари союзи правлениесини танқид қилдилар.

Пленумда Республика радиоинформация комитети, Ўзбекистон давлат эстрадаси ва Ўзбекистон давлат филармонияси ўзбек совет музикасининг энг яхши намуналарини суст пропаганда қилаётганликлари ҳам та'кидлаб ўтилди. Область театрларининг кўпида шу вақтгача ширасиз овозларни кўп эшитишга тўғри келади. Ўзбекистон композиторларининг энг яхши асарларини нашр этиш яхши йўлга қўйилмаган.

Пленум Ўзбекистон Совет композиторлари союзининг ишларини яхшилашга қаратилган тадбирлар белгилади.

(ЎзТАГ).

Медицина ҳамширалари мактаби

Ўзбекистон Қизил яримой жамияти ҳузурида ўтган йили ўрта медицина ҳамширалари тайёрлаш бирярим йиллик курси ташкил этилган эди.

Бу курснинг Тошкент шаҳаридаги 10-нчи, 6-нчи шаҳар касалхоналар, ТашМИ ўқув базаси ва бошқа ерларда очилган филиалларида 200 дан ортиқ хотин-қиз ишдан ажралмаган ҳолда ўқимоқда.

Тошкент шаҳар 10-нчи касалхонада жойлашган курс (бошлиғи ўртоқ Бекчентоева М. Г.) намунали ишламоқда, ўқувчиларнинг билим олиши учун барча шароитлар яратиб берилган. Бу ерда Тошкент 1-нчи босмахонасининг контролёри Фофанова, пайпоқ-трикотаж фабрикасининг тўқувчилари Спузяк ҳамда Бояндиналар, 2-нчи пойафзал фабрикасининг бичувчиси Анцева, Сталин номли Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчиси Миллерова ва бошқа кўпгина ишчи ёшлар а'ло баҳолар блан ўқимоқдалар. Курснинг Муродова, Абдураҳмонова, Шалипова, Докучаева, Петрова каби ўқувчилари ҳозирданоқ шаҳар касалхоналарида медицина ҳамширалари бўлиб ишламоқдалар.

СССР Қизил Крест ва Қизил Яримой Марказий жамияти комитетининг қарори блан бу курслар ўрта медицина ҳамширалари тайёрлаш иккийиллик мактабларига айлантирилди. Шу муносабат блан ўқув программаси анчагина кенгайтирилди. Болалар касалликлари, токсикология ва бошқа фанларни ўрганиш учун ажратилган ўқиш соатлари кўпайтирилди. Мактаб ўқувчиларининг умумий ма'лумотини оширишга ёрдам бериш мақсадида ба'зи фанлардан қўшимча дарс соатлари белгиланди. Шунингдек ишлабчиқариш практикасига ажратилган вақт анчагина кўпайтирилди.

Тошкент шаҳридаги бу тўрт мактабни 1954—55 ўқув йилида биринчи марта 200 дан ортиқ ишчи-ёшлар тамомлаб чиқадилар.

И. ШОҒУЛОМОВ.

Илғор коллективнинг муваффақиятлари

Тошкентдаги Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг коллективи Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллик юбилейини муносиб совғалар блан кутиб олиш учун фидокорона меҳнат қилмоқда.

Завод ишчилари ва инженер-техник ходимлари 9 ойлик топшириқни муддатидан илгари бажариб, ўтган йилнинг худди шу даврига нисбатан 300 тадан ортиқ пахта териш машинаси ишлаб бердилар. Ўтган йилга нисбатан механик подборщиклар ишлаб чиқариш 10 марта, кишлоқ хўжалиги машиналари учун қўшимча қисмлар ва турли детальлар ишлаб чиқариш икки ҳисса ортди. 9 ой ичида меҳнат унуми 17,3 процент ошди, маҳсулот таннархи эса, 14,3 процент камайтирилди ҳамда кўп миқдорда металл ва турли хомаш'ё материаллари тежалди.

Заводнинг барча цех, бригада ва ишчилари ўртасида социалистик мусобақа кенг авж олган. Вааде бошлиқ механика, Ванюшин бошлиқ йиғув, Орман бошлиқ асбоб-ускуна цехларининг коллективлари сентябрь ойи топшириғини 120—135 процентдан бажариб, мусобақада олдинда бормоқдалар. Исмоилов, Зарипов, Волохин, Кошалиев каби 100 га яқин турли касбдаги илғор ишчилар прогрессив иш методларини қўлланиш натижасида 5 йиллик планни ошиғи блан бажардилар ва ҳозир 1955 йил ҳисобидан маҳсулот топшираётирлар.

Завод ишлабчиқаришини юксалтиришда рационализаторларнинг ҳиссалари катта. Шу йилнинг ўзида ишлабчиқаришга жорий қилинган 100 дан ортиқ рационализаторлик таклифлари ҳисобига 900 минг сўмдан кўпроқ давлат маблағи тежалди. Яқинда қуюв цехининг технологи ўртоқ А. Задоров СХМ — 48 маркали пахта териш машинасининг айрим детальларини қуйиш системасига ўзгартиш киритди. Бу янгилик маҳсулот сифатини анча яхшилашга, йилига 120 тонна металл тежашга ва 250 иш соатини қисқартиришга имконият туғдирди.

Заводнинг ишчи ва хизматчилари барча имкониятларни ҳисобга олган ҳолда йиллик давлат планини 18 декабрьгача бажариш ва қўшимча равишда бирнеча миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Р. АБДУЛЛАЕВ,
Б. ИМОМОВ.

Меҳнат унуми ошмоқда

Тошкентдаги «Многопром» артелининг коллективи республикамиз юбилейи шарафига социалистик мусобақани кун сайин авж олдираётир.

Артель ишчилари ўтган 9 ой ичида ишлабчиқариш планини 132,2 процентга етказиб бажардилар. Улар ички ресурслардан унумли фойдаланиш натижасида меҳнат унумини 45 процент ортдиришга, маҳсулот таннархини эса, 9 процент камайтиришга эришдилар.

Йил бошидан бери зўр ғайрат блан ишлаб, шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини ўз қўлида мустаҳкам сақлаб келаётган артель коллективи, республикамиз юбилейини меҳнат соҳасида юқори кўрсаткичлар блан кутиб олиш учун ўз зиммасига йил охиригача пландан ташқари 1миллион 100 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олди. Бу мажбуриятни бажаришда ўртоқ Мирочник бошчилик қилаётган бош кийимлари цехи олдинда бормоқда. Цех ишчилари йиллик программани 18 сентябрьдаёқ ортиғи блан бажарди.

Яқинда, ўртоқ Бройтман бошчилик қилаётган чемодан цехининг мастери Файзиева 12 станокда ишлашдан 24 станокда ишлашга ўтди. Ҳозир унинг номи ўз цехининг илғорлари Розиқов ва Абдуловлар блан бир қаторда шаҳар Ҳурмат тахтасига ёзилган.

Т. ЖАМОЛОВ,
Я. МОРДУХАЕВ.

Ерда ҳаётнинг пайдо бўлиши ҳақида фан ва дин

Ҳаётнинг пайдо бўлиши ҳақидаги масала қадим замонлардан бери кишиларни қизиқтириб келмоқда. Бу масалани ҳал қилишда ҳозирги кунгача бир-бирига бутунлай қарама-қарши бўлган икки та'лимот, я'ни идеалистик ва материалистик та'лимотлар ўртасида кескин кураш давом этиб келаётир. Идеалистик та'лимот динга асосланган бўлиб, у ер, сув ва улардаги ўсимлик ва ҳайвонлар дун'ёси, шу жумладан, одам ҳам худо томонидан ҳеч ўзгармайдиган этиб яратилган, ҳаёт қандай яратилган бўлса, у шу шаклида ҳечқандай ўзгаришсиз давом этмоқда, деб да'во қилади. Масалан, ислом динининг афсоналарига кўра, ер-сувни, кўкни, ўсимликларни, ҳайвонларни ва одамни ҳам худо бундан 7.500 йил илгари 7 кунда яратган эмиш.

Илғор фанга ва унинг амалда синаб кўрилган янги ютуқларига суянучи материалистик та'лимот эса, табиат қандай бўлса, уни шундайлигича, ҳечбир ёт қўшимчасиз тушуниш керак, деб ўргатади.

Диалектик материализм блан қуролланган совет фани Ерда ҳаётнинг пайдо бўлиши ҳақидаги фанга хилоф бўлган диний афсоналарни қат'ий рад этиш блан бирга, Ер юзида ҳаётнинг пайдо бўлиши — миллионлаб йиллар давом этган тараққиёт процессининг натижаси эканлигини исбот этди.

Прогрессив фан олимлари томонидан аниқланган фактларга кўра, Ердаги ҳаёт бундан бирнеча миллион йиллар илгари энг содда организмлар ҳолида вужудга келган. Бу содда организмлар секин-аста ривожланиш процессида мураккаброқ организмларга айланганлар. Ниҳоят, кўп миллион йиллар ўтгач, юқори даражадаги ўсимлик ва ҳайвонлар пайдо бўлган.

Модомики шундай экан, энг содда организмлар ва ҳаётнинг ўзи қандай пайдо бўлган, деган саволнинг келиб чиқиши табиийдир. Бу тўғрида машҳур совет олими академик А. И. Опарин томонидан олға сурилган гипотеза энг ишонарли ва пухта ишланган та'лимот ҳисобланади.

Ма'лумки, бутун табиат органик ва анорганик дун'ёдан ташкил топган. Органик ва анорганик табиатдаги жисмлар бирлиги уларнинг химиявий таркибининг ўхшашлиги блан исботланади. Табиатдаги ҳозир инсонларга ма'лум бўлган 98 химиявий элементлардан 60 тадан кўпроғи тирик организмлар таркибида учрайди.

Ҳарбир тирик организм бирқанча органик моддалардан иборат бўлиб, бу органик моддаларнинг асосий қисмини карбон ташкил этади. Шунинг учун академик А. И. Опарин Ерда ҳаётнинг пайдо бўлиши проблемасини ҳал этишда дастлаб карбон қай кўринишда ва қайси элементлар блан пайдо бўлганлигини текширади. Бу соҳада у, академик О. Ю. Шмидтнинг Ернинг пайдо бўлиши ҳақидаги янги назариясига асосланади.

Шмидт назариясига кўра, Ер ва бошқа планеталар бир вақтлар Қуёшни ўраб турган гигант совуқ космик чанг ва газ булутидан вужудга келган. Шу булутни ташкил қилган газ аралаш жуда майда чанг заррачалари Қуёш атрофида турли орбиталар бўйича айланиб юрганлар. Бу заррачалар бир-бирларига тез-тез тўқнашиб туришлари натижасида секин-аста ўз тезликларини йўқотиб борганлар. Уларнинг ҳаракат энергиялари иссиқликка айланган, улар борган сари зичлашиб, ўз шаклларини ўзгарттанлар ва ясси диск ҳолига келганлар. Кейинчалик бу диск айрим парчаларга бўлинган ва бу парчалардан эса ибтидоий планеталар ҳосил бўлган. Бизнинг планетамиз ҳам шу йўсинда совуқ космик чанглардан вужудга келган. Бу чанг заррачаларининг таркибида карбоннинг водород блан ташкил топган бирикмалари — карбонводородлар мавжуд бўлиб, улар шаклланаётган Еримизнинг составига кирган. Ҳатто 6 минг градус температурага эга бўлган Қуёш атмосферасида ва 15 — 28 минг градус температурали юлдузларнинг атмосфераларида ҳам карбоннинг водород блан бириккан ҳолда учраши аниқланган.

Бундан ташқари, Ернинг ядросида карбоннинг металли бирикмалари — карбитлар борлиги аниқланган бўлиб, улар ҳозирги вақтда қалин тоғ жинсларининг қатламлари остида ётадилар.

Ер ҳаётининг дастлабки даврида бу қатламлар унча қаттиқ бўлмаганлари сабабли карбитлар осонлик блан Ер сиртига отилиб чиқиб, ўша вақтларда атмосферада жуда кўп бўлган сув буғлари блан реакцияга киришганлар, натижада карбонводородлар ҳосил бўлган. Бу ҳолни улуғ рус олими, химия фанининг асосчиси Д. И. Менделеев ҳам ўз тажрибасида исбот этган эди.

Карбон бирикмаларининг вужудга келиши ва ривожланиши оқсил моддаси тарихининг бошланиши бўлган. Ўша вақтларда ҳосил бўлган карбонводородлар температура та'сири остида тезлик блан ўзгараборган. Улар Ер атмосферасининг бошқа моддалари (сув буғлари, азот ва бошқалар) блан қўшилиб, мураккаброқ, янги химиявий бирикмаларни ҳосил қилганлар. Ер атмосферасида дастлаб ҳосил бўлган сув буғлари вақтлар ўтиши блан зичлашиб, ибтидоий Ер океанларини ҳосил қилган. Замонлар ўтиши блан океан сувларида ҳосил бўлган углевод бирикмалари янгидан-янги химиявий реакцияларга киришиб, бир-бирларига та'сир этишлари натижасида уларнинг зарралари ўсган ва мураккаблашиб борган. Бу эса улардан ҳам мураккаброқ органик моддаларнинг вужудга келишига сабаб бўлган. Шундай қилиб, Ерда ҳозирги замон тирик мавжудотлари асосий таркибини ташкил қилучи оқсил моддаларига ўхшаган жуда кўп ва хилма-хил бирикмалар ва бошқа мураккаб органик моддалар вужудга келган.

Тирик организмнинг асосий хусусияти — унинг химиявий таркибий қисмларининг муттасил равишда ўз-ўзидан янгиланиб туришидан иборат бўлган моддалар олмашинишидир.

Тирик жисмларда юз бериб туручи барча реакциялар ўзаро қат'ий бўлган ма'лум бир тартибда юз беради. Ҳамма тирик жисмлар учун характерли бўлган моддалар олмашинишининг тартиби тирик организмлардаги мавжуд барча оқсилларнинг асосий массасини ташкил қилучи оқсил катализаторлари — ферментларга боғлиқдир.

Ҳозирги замон фанининг аниқлашига кўра, ҳархил оқсил эритмаларининг айрим-айрим ҳолда эканлигида бир текисда сочилиб ётган молекуляр эритмалар бир-бирларига аралаштирилгандан сўнг, жуда кўп молекуляр тўдаларни ҳосил қиладилар. Бу молекуляр тўдалар муайян бир ҳажмни ташкил қилганларидан сўнг, охирида, моддаларнинг умумий массасидан ажралиб чиқиб, ма'лум томчиларни ташкил қиладилар. Бу томчиларни академик А. И. Опарин коацерват томчилари деб атаган. Бун'ёдга келган ҳарбир томчи оддий ва тезда бўлиниб кетадиган бўлишига қарамай, ма'лум бир ички тузилишга эга бўлади, шу блан бирга, у айрим ҳолда мустақил ҳаёт кечирабошлайди. А. И. Опариннинг фикрига кўра, ҳаётнинг энг бошланғич даврида Ернинг гидросферасида пайдо бўлиб турган турли хилдаги оқсилсимон моддалар мана шундай коацерват томчилари шаклида вужудга келганлар. Бу коацерват томчиларининг табиий танланиши учун Ердаги ибтидоий океанда замин бўлган. Океандаги турғун томчилар уларни қуршаб олган эритмалардаги мавжуд органик моддаларни сезиш қобилиятига эга бўлганлар ва улар блан бирикиш ҳисобига ўсиб, кўпайганлар. Сўнг ма'лум бир ҳажмни ташкил қилгандан кейин янада майдароқ қисмларга бўлиниб кетган. Ба'зи томчилар ма'лум катталикка етгач, бўлиниб, ички тузилиш жиҳатидан бир-бирига ўхшамайдиган кичик томчиларга парчаланган. Бу ёш, янги ҳосил бўлган томчилар бир-биридан мустақил равишда ривожланган; уларнинг чидамлироқ формалари яшаб қолган, чидамсизроқ формалари эса яшайолмасдан, нобуд бўлиб бораверган. Шу тариқа яшаб қолган коацерватларнинг тузилиши секин-аста мураккаблашаборган. Улар тобора кўпроқ модда олмашинув хусусиятга эга бўлган тирик мавжудотга ўхшаб борганлар. Шундай қилиб, мавжудотларнинг узлуксиз тараққий этиб борган эволюцияси миллиард йиллар давомида Ерда оддий ҳужайрадан тузилган энг содда тирик организмларнинг пайдо бўлишига сабабчи бўлган. Аммо ма'лум бир тарзда ҳосил бўлган моддалар миқдорининг кўпайиши блан бир қаторда, уларнинг ташкил топиш формаси ҳам ма'лум бир йўналишда мураккаблашиб, узлуксиз равишда ўзгариб, ўсаверган.

Моддаларнинг жуда узоқ вақт давом этган эволюцияси натижасида энг содда тирик организмлар вужудга келган. Бу соҳада отоқли олим О. Б. Лепешинская кўп йиллар давомида олиб борган илмий-текшириш ишлари натижасида ҳужайра фақатгина ҳужайрадан пайдо бўлмасдан, балки янги ҳужайралар организмдан ташқарида ҳам тирик моддадан ҳосил бўлишини исботлади. Шу блан бирга, у. Энгельс айтгани каби «Ҳаёт—оқсилли жисмларнинг яшаш усулидир, бу яшаш усули, аслда шу жисмлардаги химик таркибий қисмларнинг доим ўз-ўзидан янгиланиб туришидан иборат» деган фикрнинг тўғрилигини амалда исбот этди.

Шу тариқа тирик оқсил моддадан Ердаги энг биринчи содда организмлар келиб чиққанлиги эҳтимолдан ҳоли эмас.

Дастлаб пайдо бўлган тирик мавжудот ўсимлик ва ҳайвонлар дун'ёсига ажралмаган бўлиб, органик моддалар блан озиқланган. Даврлар ўтиши блан ҳаёт тараққиёти процессида ба'зибир тирик махлуқлар Қуёш нурларининг та'сири остида углекислотанинг таркибидаги карбонни ажратиб, ундан ўз танасида органик моддалар ташкил этиш қобилиятига эга бўлганлар. Шу йўсинда энг содда ўсимликлар — кўк-яшил сув ўтлари вужудга келган. Бу ўсимликларнинг қолдиқлари Ер қобиғининг энг қадимги қаватларидан топилган.

Бошқа бирхил тирик маҳлуқлар аввалги озиқланиш усулини сақлаб, эндиликда тайёр сув ўтлари блан овқатланишга кўчганлар. Булар ҳайвонот дун'ёсининг аждодлари эдилар.

Ер остидан қазиб олинган ҳайвон ва ўсимлик қолдиқларини ўрганиш асосида олимлар Ердаги ҳаётнинг бутун тарихини тўрт эрага бўладилар. Бу эраларнинг ҳарбири ўз замонида яшаб ўтган ва ўзи учун характерли бўлган ма'лум тирик организмлар блан бир-бирларидан фарқ қилади. Буларнинг биринчиси ҳаёт тонги ёки Эозой эраси деб аталади.

Эозой эрасининг бошланғич даврида ўсимлик ва ҳайвонлар дун'ёси бир ҳужайрадан ташкил топган жуда майда организмлардан иборат бўлган. Ҳаёт изчиллик блан тараққий этиб борган. Ма'лум даврга келиб, кўп ҳужайрали организмлар вужудга келган. Бу нарса табиат тараққиёти тарихида жуда катта воқиа бўлган. Вақтлар ўтиши блан тирик организмлар мураккаблашиб ва ҳархил турларга бўлиниб бордилар. Натижада бирнеча миллион йиллар давом этган Эозой эраси ичида ҳайвон ва ўсимликлар таниб бўлмайдиган даражада ўзгариб кетганлар. Денгиз ва океан сувларида сув ўтлари бўлган ва ривожланган. Бу ўтлар яшаган ерларда жуда кўп булутлар, кавакичлилар, чувалчанглар, бўғимоёқлилар, игнатанлилар ва молюскалар пайдо бўлган.

Бундан сўнг Палеозой ёки қадимги эра бошланган. Бу эранинг аввалида ҳаёт фақатгина сувда давом этган. Ўсимлик ва ҳайвонларнинг ҳархил шакллари, шу жумладан, балиқлар тараққий этиб борганлар. Палеозой эрасининг иккинчи ярмида ўсимлик ва ҳайвонлар секин-аста қуруқликни ҳам ишғол қилабошлаганлар Тошкўмир даврининг ботқоқлик ўрмонларида гигант игнатанлилар, дарахтсимон папоротниклар ва плаунлар пайдо бўлган. Бирқанча вақтлар ўтгач, игнабаргли дарахтлар, цикодова пальмалари вужудга келган. Қуруқликда яшовчи ҳайвон ва ўсимликларнинг хиллари кўпайиб борган. Дастлаб сувда ва қуруқликда яшаган, кейинчалик эса, судралиб юриб ҳаёт кечирган ҳайвонлар вужудга келган.

Кўп миллион йиллар давом этган палеозой эрасидан сўнг мезозой ёки ўрта эра бошланган. Бу эра тахминан 200 миллион йил давом этган бўлиб, гигант калтакесаклар яшаган ва ҳукмронлик қилган эрадир. Бу эранинг охирларида изчил тараққиёт натижасида қушлар ва сутэмизучи ҳайвонлар вужудга келган.

Ҳаёт тарихининг сўнгги эраси — Кайнозой эраси биз яшаб турган эра бўлиб, тахминан 60 миллион йилдан бери давом этиб келмоқда. Бу эранинг охирги даврида ҳозирда ер юзида мавжуд бўлган ҳайвон ва ўсимликлар дун'ёси ташкил топди. Шу жумладан, одам пайдо бўлгандан бери тахминан бир миллион йил давр ўтди.

• • •

Академик А. И. Опарин бошлиқ бирқанча совет олимлари Ерда ҳаётнинг пайдо бўлиши проблемаси устида ишлаб, катта кашфиётлар қилдилар. Ҳозирги кунда Москва Университети қошидаги ўсимликлар биохимияси кафедрасида А. И. Опарин лабораториясида сун'ий йўл блан олинган коацерват оқсил томчилари ўрганилмоқда. Узоқ вақтлар олиб борилган тажрибалар сун'ий коацерват томчиларга изоляция қилинган айрим ферментлар ва ферментлар аралашмасини киритиш мумкин эканлигини кўрсатмоқда. Бу нарса олимларга, юқорида айтиб ўтилганидек, Ерда ҳаёт эндигина пайдо бўлиб келаётган бир даврда индивидуал оқсил системаларида рўй берган ҳаётнинг ўзгаришларини лабораторияда сун'ий йўл блан яратиш методини ўргатади. Диалектик метод блан қуролланган совет олимлари яқин келажакда тирик жисмларнинг синтез қилинишига эришадилар ва бу блан ҳаёт абадий ҳаракат қилиб турувчи материянинг ўзига хос формаси эканлигини бевосита исбот этадилар, деб умид қилиш мумкин. Бу далиллар ҳаёт руҳий асосда пайдо бўлган деб да'во қилучи идеалистик ва диний уйдирмаларни тормор қилиш блан бирга, материалистик назариянинг бирдан-бир тўғри назария эканлигини тасдиқлайди.

Р. СОЛИХОВ,
Ҳ. МУХАММЕДОВ.

Пахтакор ва механизатор ўртоқлар! Сирдар'ёлилар ташаббусига қўшилиб, пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажариш учун курашингиз!

* * *

Илғорлар қаторидан ўрин оламиз

Бизнинг Каганович номли колхозимиз ўтган икки йил мобайнида давлатга пахта топшириш юзасидан белгиланган планни бажаролмай келар, қолоқ, камқувват колхоз деб ҳисобланарди. Бунга правлениемизнинг ишлабчиқаришга раҳбарлик қилишдаги нўноқлиги, колхозда меҳнатни тўғри уюштирмаслик, мавжуд моддий-техника ресурсларидан тўла фойдаланмаслик, ниҳоят, агротехника қоидаларига риоя қилмаслик, илғор тажрибани жорий этишда қунт йўқлиги сабаб бўлган эди.

Колхозчиларимиз бундай аҳволга ҳамма вақт ҳам бефарқ қараб туролмасликлари табиий эди. КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарори, ССР Иттифоқи ҳукумати ва КПСС Марказий Комитетининг республикамизда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисидаги қарорлари колхозимизда кенг ўрганилди. Биз шу қарорни ўрганиб чиққач, колоқлигимиз сабабларини аниқлаб олдик ва камчиликларни бартараф қилиш учун нималар қилишимиз кераклигига тўла тушундик. Биз ана шу қарорлар асосида ишимизни қайта қурдик. Шу блан бирга биз давлат томонидан берилаётган моддий-техника ёрдамига ҳам суяниб иш кўрмоқдамиз.

Биз дастлаб ишлабчиқариш бригадаларини мустаҳкамладик, меҳнатни тўғри уюштириш асосида механизаторлар блан ҳамкорликни вужудга келтирдик. Натижада мўл ҳосил етиштириш учун колхозчилар ҳам, механизаторлар ҳам баравар манфаатдор бўлиб қолдилар. Бу тадбир пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун олиб борган курашимизда ҳал қилувчи роль уйнади. Жумладан, биз чигит экишдан тортиб то ҳосил етилгунча ҳарбир даврда ғўза парваришининг агротехника планини тузиб, ундаги тадбирларни тўла амалга оширишга ва 500 гектар майдонда мўл пахта ҳосили етиштиришга эришдик.

Каганович номли колхознинг а'золари ёз бўйи қилинган меҳнатнинг натижаларини якунлаш даври — пахта йиғим-терими мавсумини зўр уюшқоқлик блан кутиб олдилар. Колхоз правлениеси йиғим-теримга етарли даражада ташкилий ва техник тайёргарлик кўрди. Шунинг учун терим сур'ати дастлабки кунларданоқ жадаллашиб кетди, колхозимиз давлатга йиллик планнинг 78 проценти миқдорида отбор ва биринчи сорт пахта топширди.

Айрим звено ва бригадаларда терим янада тез сур'ат блан олиб борилаётир. Ўртоқ С. Назаров бошлиқ звено ҳозирнинг ўзидаёқ ҳар гектар ердан 31 центнердан пахта топшириб йиллик планни 115 процент бажарди. Шунингдек, И. Мираҳмедов, К. Алиев, Б. Шерматов, Ҳ. Мамаев ўртоқлар бошлиқ звенолар ҳам давлатга кўп пахта топшириб, ўз планларини муваффақиятли бажардилар. М. Бекмуродов бошлиқ бригада 18 октябрьгача давлатга йиллик планнинг 85 проценти М. Эркабоев бригадаси 84, Б. Мўминов бошлиқ бригада 81 проценти миқдорида пахта топширдилар.

Пахтани тез териб олишда илғор механик-ҳайдовчилар бизга катта ёрдам бермоқдалар. Илғор механик-ҳайдовчилардан ўртоқ Норқулов кунига 3 тоннагача етказиб пахта териб бермоқда. Чевар теримчиларимиздан О. Эркабоева, Б. Эгамбердиева, З. Даминова, Т. Рўзиқулова каби ўртоқларнинг ҳарбири ҳозиргача 5 — 6 тоннадан пахта тердилар.

Терилган пахтани яхшилаб қуритиб тезда давлатга топширишда хирмонда ишловчилар, шофер ва аравакашларимиз ҳам фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Ўртоқ А. Бутақўзиев сингари аравакашларимиз кунига тайёрлаш пунктига 2—3 ўрнига 3—4 марта қатнамоқдалар.

Колхозимиз а'золари давлатга ҳар гектар ердан 27 центнердан ҳосил топшириш мажбуриятини олганлар. Улар район колхозларининг пахта тайёрлаш планини 7 ноябрьгача бажариш юзасидан олган мажбуриятларини мамнуният блан қабул қилдилар. Колхозчиларимиз барча имкониятларни аниқлаб, улуғ байрамни пахта тайёрлаш йиллик планини муваффақиятли бажариш блан кутиб олишга қарор қилдилар. Улар бу мажбуриятни шараф блан бажарадилар.

Ф. ШОДМОНҚУЛОВ,
Сирдар'ё районидаги Каганович номли колхоз раиси.

Совхоз пахтакорларининг аҳди

«Малик» пахтачилик совхозининг ишчилари ва механизаторлари ўртасида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 37 йиллиги ва Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг 30 йиллиги юбилейи шарафига бошланган социалистик мусобақа кундан-кунга қизиб бормоқда.

Совхоз коллективи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети сентябрь Пленуми қароридан илҳомланиб, бу йил етиштирилган мўл ҳосилнинг 80 процентини машинада териш мажбуриятини олган. Бу шарафли мажбуриятни бажариш учун совхоз коллективи пахта теримининг биринчи кунданоқ терим ишига уюшқоқлик блан киришди.

Совхознинг илғор механик-ҳайдовчиси ўртоқ Шакар Жўратоев механизаторлар ўртасидаги мусобақада ғолиб чиқиб, СХМ—48М машинасида 90 тоннага яқин пахта терди. Унинг сўнгги бешкунликда терган пахтаси эса 15 тоннага етди. Ўртоқ Жўратоев бу муваффақиятларга иш вақтидан ва ўз агрегатидан тўғри ва унумли фойдаланиш орқали эришди. Ҳозирги, пахталар қийғос очилган кунларда у сменада 3—4 тоннадан ошириб пахта тераётир.

Ўртоқ Шакар Жўратоев блан мусобақалашган механик-ҳайдовчи ўртоқ Ж. Кучиев ўз касбдошидан орқада қолмаслик учун астойдил ҳаракат қилаётир. У, иш сур'атини тезлаштириб, ўз агрегати блан айрим кунлари 4 тоннадан ошириб пахта терди.

Ўртоқ Ж. Кучиев меҳнат унумини кун сайин ошириб бориб, сўнгги 4 кун ичида 13 тоннага яқин пахта теришга эришди.

Жўратоев ва Кучиев каби илғор механизаторлардан ўрнак олаётган бирқанча механик-ҳайдовчилар кунига 2,5 —3 тоннага етказиб «оқ олтин» тераётирлар.

Набижон Турсунов, Фозил Каримов, Боқи Ғаффоров, Гасан оға Гусейн ўғли каби механик-ҳайдовчилар 10 октябрьгача 50—50,5 тоннадан пахта териб, йиллик топшириқни бажардилар. Ҳозир улар ўз зиммаларига қўшимча мажбурият олиб, Улуғ Октябрь революциясининг 37 йиллиги кунигача яна 50 тоннадан пахта териб давлатга топшириш учун курашаётирлар.

Бу илғор механизаторларнинг иш тажрибаларидан ўрнак олаётган механик-ҳайдовчилардан Қаҳҳор Ниятов, Тожибой Жумаев каби ўнларча ҳайдовчилар ҳам 45—50 тоннадан пахта териб, мавсум нормасини бажариш арафасида турибтилар.

Совхозда хизмат қилаётган барча механик-ҳайдовчилар меҳнат унумини кундан-кунга ошириб бориб, ўз устларига олган мажбуриятларини шараф блан бажариш, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллигини ва республикамиз шонли юбилейини муносиб меҳнат совғалари блан кутиб олиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Ж. ҲАМИДОВ,
«Малик» совхозининг бош агрономи.

* * *

Сирдар'ё районидаги «Малик» совхозининг донгдор механик-ҳайдовчиси ўртоқ **Ш. Жўратоев** бу йилги мавсумда 120 минг килограмм пахта териш мажбуриятини олган. У ҳозиргача 90 тоннага яқин пахта териб, социалистик мусобақада олдинда бормоқда.

В. Салов фотоси.

Йиллик пахта тайёрлаш планини Улуғ Октябрьнинг 37 йиллиги кунигача бажариш учун бошланган социалистик мусобақа илғорлари. **Суратда:** (чапдан). 1. Сирдар'ё районидаги «Коммунизм» колхозининг мавсумда 15 минг килограмм пахта териш мажбуриятини олган чевар теримчиси ўртоқ **Назира Хусанова.** 2. Шу райондаги Каганович номли колхознинг звено бошлиғи ўртоқ Йўлдош **Мираҳмедов.** У бошлиқ звено а'золари бу йил 25 гектар ернинг ҳарбир гектаридан 40 центнердан пахта топшириш учун курашмоқдалар. 3. Шу райондаги Охунбобоев номли колхознинг илғор теримчиси ўртоқ **А. Қўшиев** ҳар куни 200 килограммдан пахта териб, бошқаларга намуна бўлмоқда.

Қ. Розиқов, И. Глауберзон фотолари.

Янги колхознинг муваффақиятлари

Сирдар'ё районининг қадимги бўз ва қўриқ ерларида бу йил янгидан ташкил этилган Хрушчев номли колхоз а'золари янги ерларни ўзлаштиришда катта муваффақиятларга эришдилар. Колхоз а'золари партия ва ҳукуматимиз томонидан кўрсатилаётган катта ёрдам ва МТСнинг қудратли техникасидан унумли фойдаланиб, биринчи йилдаёқ 235 гектар қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштирдилар ва ишга солдилар. Канал қазиб сув келтирдилар. Улар бу янги очилган ерларнинг 175 гектарига чигит, қолган 60 гектарига беда, шоли ва бошқа экинлар экдилар.

Хрушчев номли колхознинг а'золари Мирзачўл деҳқонларининг янги ерларни ўзлаштириб мўл ҳосил етиштиришдаги кўпйиллик тажрибаларига амал қилиб, бу янги ерларда пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштириш учун фидокорона ишладилар. Бунинг учун ўз ихтиёрларидаги барча ресурсларни ишга солдилар.

Колхозчилар пахта йиғим-теримига киришиш олдидан янги ерлардаги пахта ҳосилини ҳартомонлама текшириб чиқдилар. Натижада ҳар гектар ердан контрактацияда белгиланган 21 центнер ўрнига камида 25 центнердан ҳосил топшириш мумкинлигини аниқладилар. Шунга мувофиқ улар янги мажбурият олиб, пахта теримини бошлаб юбордилар. Колхозда терим ишлари ғоят уюшқоқлик блан ўтаётир. Колхоз кунига йиллик планнинг 1,5 — 2 проценти миқдорида пахта топшириб, ҳозиргача йиллик планни 60 процент бажарди.

Хрушчев номли колхоз а'золари давлат томонидан берилган катта моддий ёрдам туфайли бу йил янги колхоз қишлоғини барпо қилдилар. Ҳозир бу ёш қишлоқда янги типда қурилган кўркам 50 та уй-жой, газ сушилка, пахта саройлари, омбор, тегирмон ва маданий-маиший бинолар қад кўтарган.

— Колхозимиз а'золари, — дейди колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Пак Чилак, — дастлабки ютуқлар блан қаноатланиб қолмайдилар. Биз 1958 йилгача еримизни 1800 гектарга етказиб, пахта майдонини 1000 гектаргача кенгайтириш, ҳосилни гектарига 36 центнерга кўпайтириш учун курашмоқдамиз. Бу кураш албатта ғалаба блан тугалланади.

Б. ХАЛИЛОВ.

Пахта териш машиналарининг унумли ишлашини та'минлаймиз

Сирдар'ё район колхозчилари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллиги кунигача йиллик пахта тайёрлаш планини бажариш мажбуриятини олдилар. Ҳозир районда пахта йиғим-терими қизғин давом эттирилмоқда, район бўйича деярлик ҳар куни 2 процентга яқин пахта топшириш та'минланмоқда.

Пахта йиғим-теримини қизғин давом эттириб, етиштирилган ҳосилни сра нобуд қилмай териб олишда бизнинг 2-нчи МТС механизаторлари ҳам ўз муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Масалан, «Ҳақиқат» колхозида ишлаётган Қудрат Содиқов бошлиқ трактор бригадасидаги механик-ҳайдовчиларнинг ҳарбири ўз машиналари блан ҳозиргача ўрта ҳисобда 37,6 тоннадан пахта териб бердилар. Шу бригаданинг механик-ҳайдовчиси Мельников мавсум нормасини ошириб бажарди.

Машина блан пахта териш Маленков номли, Тарас Шевченко номли ва бошқа бир қатор колхозларда ҳам анча дуруст давом этмоқда. Маленков номли колхозда В. Леонов бошлиқ трактор бригадасининг механик-ҳайдовчилари машина блан пахта теришни анча яхши уюштирганлар. Улар 10 та терим машинаси блан мавсум бошлангандан бери 380 тонна пахта териб бердилар. Бу — колхознинг қарийб 30 процент пахтасини ташкил этади. Илғор механик-ҳайдовчилардан В. Леонов, Я. Мирзаев, Ф. Қураметов, Б. Батраков ва А. Абсаматов ўртоқлар машина блан пахта теришда намунали ишлаганлари учун Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий Ёрлиғини олишга сазовор бўлдилар.

Умуман 2-нчи МТС зонаси бўйича ҳозиргача пахтанинг деярлик 13 проценти машиналар блан терилди ва бу пахталарнинг кўпи отбор ва биринчи сортга топширилди.

Машина блан пахта теришнинг катта афзалликка эга эканлиги эндиликда ҳаммага аён бўлиб, қолди. Лекин шунга қарамай, ҳали ҳам колхозларимиздаги айрим бригада бошлиқлари машиналарнинг нормал ишлаши учун қулай шароит туғдириб бермаслик каби фактларга йўл қўймоқдалар. Жумладан, Тарас Шевченко номли, Охунбобоев номли колхозларнинг айрим бригадаларида ўқариқлар текисланмаган, машина блан терилган пахтани пайкалдан чиққан ҳамон тўкиш учун жой ва шолча тайёрланмаган, пахтани тортиб олиш учун тарози йўқ. Шу хил камчиликлар пахта териш машиналарининг унумли ишлашига анчагина салбий та'сир этмоқда.

Шуни очиқ э'тироф қилиш кераккки, МТСдаги 60 дан ортиқ пахта териш машиналаридан 27—30 таси нормал ишлатилаётган бўлса, қолган машиналар кучидан тўла фойдаланилмаётир. Машиналарни пахтаси яхши очилган ерларга кўчириш тадбирлари кўрилмаётир. МТС ходимлари ҳам, колхоз раҳбарлари ҳам ишни чаққон ва оператив тартибда ташкил этмаётирлар.

Бизнинг вазифа — машина блан пахта теришни уюштириш соҳасидаги илғор иш усулларини чуқур ўрганиб, уни кенг ёйиш ва ишда учраётган барча камчиликларни тезда бартараф қилишдан иборат. Ана шундагина пахтани машина блан теришда эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш, машиналарнинг иш унумини ошириш, пахта йиғим-теримини янада жадаллаштириш мумкин бўлади. Ҳозирги йиғим-терим ишларининг тажрибаси шуни кўрсатаётир.

Йиғим-теримнинг ҳозирги ҳал қилувчи пайтида механизаторларнинг роли янада ошади. Бу даврда биз, МТС ходимлари, ўз мас'улиятимизни ҳарқачонгидан ҳам кўпроқ сезишимиз керак. 2-нчи МТС коллективи район колхозчиларининг 7 ноябрьгача пахта тайёрлаш планини бажариш тўғрисида олган мажбуриятларини муҳокама қилиб бу ташаббусга қўшилди. Механизаторлар колхозчилар блан бир сафда туриб, улуғ байрамни меҳнат совғаси блан кутиб олиш учун курашадилар.

В. ШКОДА,
Сирдар'ё районидаги 2-нчи МТС-нинг бош агрономи.

Давлатга янада кўп пахта бериш учун

Бригадамиз а'золари бу йил 14 гектар янги ер ўзлаштириб, жам'и 60 гектар пахта майдонида мўл ҳосил етиштирдилар.

Азамат колхозчилар ана шу мўл ҳосилни ўз вақтида йиғиб-териб олиш ва давлатга топшириш мақсадида мавсум бошидан бери фидокорона меҳнат қилаётирлар.

Айниқса, бригадамизнинг ўртоқ Усмонхўжа Дадаалиев бошлиқ звено а'золари ўзаро мусобақалашиб ишлаб, яхши натижага эришаётирлар. Улар биринчи теримнинг ўзидаёқ 13 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан давлатга 25 центнердан пахта топширдилар.

Пахта йиғим-терими қизғин авж олган ҳозирги ғанимат кунларда бригаданинг ҳарбир а'зоси ўз устига оширилган мажбурият олиб, терим сур'атини янада кучайтирмоқда. Меҳнатни тўғри уюштириш, пахта териш машиналаридан унумли фойдаланиш, соатлик график асосида ишлаш натижасида биз кунига йиллик планнинг 3—3,5 проценти миқдорида пахта тайёрлашга эришмоқдамиз.

Бригадамиз а'золари кўп ва юқори сифатли пахта териш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Гулхон Абдуллаева, Шарофат Ҳазратқулова, Тўтихон Султонова каби илғор теримчиларимиз ҳар куни 200 — 250 килограммга етказиб пахта тераётирлар. Уларнинг ҳарбири шу кунгача хирмонга 7 — 8 тоннадан пахта топширди.

Биз терилган пахтани ўз вақтида қуритиш ва пунктга жўнатиш ишларига ҳам алоҳида э'тибор бермоқдамиз. Бу соҳада Абдураҳим Ражабов, Турғун Шоимов каби ўртоқлар яхши ишламоқдалар. Улар ҳар куни 7 — 8 тоннадан пахта қуритиб, қоплаб бермоқдалар. Тайёрланган пахталарни пунктга етказишда аравакашимиз ўртоқ Дамин Тожибоев ташаббускорлик кўрсатмоқда. У белгиланган 2,5 тонна ўрнига 3,5 — 4 тоннага етказиб пахта ташимоқда.

Бригадамиз а'золарининг ана шундай уюшқоқлик, бирдамлик блан ишлашлари туфайли биз йиллик пахта тайёрлаш планини 16 октябрьда 101 процент қилиб бажардик. Давлатга ҳар гектаридан 23,5 центнердан пахта топширдик.

Ҳали далаларимизда пахта кўп. Ватанпарвар колхозчиларимиз Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллиги кунигача пахта тайёрлаш планини 160, йил охиригача эса, 200 процент қилиб бажариш учун курашмоқдалар.

Биз, зиммамизга олган ана шу мажбуриятни шараф блан бажарамиз.

Э. ҚОРАБОЕВ,
Сирдар'ё районидаги Маленков номли колхознинг бригада бошлиғи.

Пахта тайёрлаш планини 7 ноябрьга бажарамиз

(Сирдар'ё район партия комитетининг секретари ўртоқ И. КАРИМОВ блан суҳбат)

Бу йил Сирдар'ё районининг совхоз ва колхозларида пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. КПСС Марказий Комитети сентябрь, февраль-март ва июнь Пленумларининг қарорларидан илҳомланган колхозчиларимиз, МТС ва совхоз ишчилари ўтган йилларга қараганда зўр уюшқоқлик блан ишладилар. Пахта майдонларида баҳор ва ёз ойларида қизғин ижодий меҳнат давом этди. Совхоз ва колхозларда мўл ҳосил етиштириш учун пахтакорлар социалистик мусобақа асосида меҳнат қилдилар. Колхоз, МТС ва совхоз партия ташкилотлари колхозчилар, механизаторлар ва совхоз ишчилари ўртасида оммавий-сиёсий ишларни пухта ташкил этдилар. Дала шийпонларида агитация ва пропаганда ишлари яхши уюштирилди. Ғўзани парвариш қилиш юқори агротехника қоидаларига риоя қилинган холда ўтказилди. Колхоз ва совхоз новаторларининг илғор иш тажрибаларини пропаганда қилишга катта аҳамият берилди. Натижада ҳамма колхозлар ва «Малик» совхозида пахта ҳосили мўл бўлди.

Районимизнинг пахтакорлари 11 500 гектар пахта майдонидан 27,5 центнер ўрнига 28 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган эдилар. Броқ, биз пахта майдонларида етиштирилган ҳосилдан давлатга қўшимча равишда яна 3500 тонна пахта топшириш имконияти борлигини аниқладик. Шундай қилиб, биз ҳар гектардан 27,5 ўрнига 31 центнердан ҳосил йиғиштириб оламиз.

Бу йил пахта йиғим-терими уюшқоқлик блан бошланди. Машина блан териладиган пахта майдонидаги ғўзаларнинг баргини тушириш учун дорилаш ишлари ўз муддатида ўтказилди. Биз планда кўрсатилгандан 900 гектар ортиқ майдонда дорилаш ўтказдиқ. Натижада ғўзаларнинг барги эрта тўкилиб, кўсаклар анча тез етилди ва сентябрь ойининг биринчи ярмидаёқ пахталар қийғос очилабошлади.

Пахта йиғим-теримининг биринчи кунларидан бошлаб қат'ий график асосида иш олиб борилди. Пахта теришда ўтган йилги сур'атдан ўзиб кетишимизнинг асосий сабаби шу бўлдики, бу йил совхозда ҳам, колхозларда ҳам пахта териш машиналари кўп ишлатилди. Айрим кунларда 265 тагача терим машиналари ишлади. Механик-ҳайдовчилар ажойиб иш намуналарини кўрсатдилар. «Малик» совхозида механик-ҳайдовчи Ш. Жўратоев мавсумда 120 тонна пахта териш мажбуриятини олди. У, ҳозирданоқ 90 тоннага яқин пахта терди. Механик-ҳайдовчи Ж. Кучиев, Владимир Леонов каби илғор механизаторлар терим машинасининг иш унумини анча ошириб, ҳозирданоқ мавсум нормасини бажариб бўлдилар.

Бу йил теримчилар ўртасида ўнмингчилар ҳаракати кучайиб кетди. Маленков номли колхознинг а'зоси Гулхон Абдуллаева кунига 260 килограммга етказиб пахта термоқда. У, 7 минг килограммдан ортиқ пахта терди. Шу колхозда Шарофат Ҳазратқулова, Тожихон Султоновалар 6 минг килограммдан ортиқ пахта тердилар. Каганович номли колхозда теримчи Тожихон Рўзиқулова 6200 килограмм, Саодат Қурбонова 7 минг килограмм пахта терди.

Биз яқинда районнинг илғор колхозчилари, МТС ва совхоз ишчилари ҳамда қишлоқ хўжалик мутахассисларининг кенгашини ўтказдик. Бу кенгашда йиллик пахта тайёрлаш планини улуғ байрам — 7 ноябрьгача бажариш масаласи муҳокама қилинди. Кенгаш совхоз ва колхозлар бўйича йиллик планни бажариш муддатларини белгилаб чиқди.

Шу кунларда бутун куч ва техника воситалари йиғим-терим сур'атини сра бўшаштирмасдан ҳар кун йиллик планнинг камида 2 проценти миқдорида пахта тайёрлашга сафарбар этилмоқда. Колхозларнинг ма'мурий-хўжалик ва бошқа ишларида банд бўлган мингдан ортиқ киши пахта теришга сафарбар этилди. Айрим колхозларда очилган пахта кўп бўлса ҳам, терим машиналарини ишлатмай қўйиш каби аҳвол рўй берган эди. Кенгаш иккинчи ва учинчи теримда ҳам машиналардан фойдаланиш зарур эканлигини та'кидлади. Шунинг учун терим машиналарининг унуми гарчи биринчи ва иккинчи теримдагидек бўлмаса ҳам, биз улардан фойдаланаверамиз.

Теримчиларнинг иш унумини ошириш ва уларни ишга рағбатлантириш учун айрим участкаларда терим нормалари қайтадан кўриб чиқилади, зарур бўлган жойларда оширилади ёки камайтирилади. Бунда теримчилар пахтаси кўп очилган участкаларга биркитилади. Масалан, Ильич номли ва Сталин номли колхозларда пахта кечроқ, я'ни шу кунларда ялписига очилиб, бу колхозларда машина ва теримчилар етишмай қолди. Шунинг учун биз бу колхозларга қўшимча кучлар юбордик. Айрим бригадаларда очилган пахта кам бўлса, бу бригадаларнинг теримчилари пахта кўп очилган бригадаларга юборилади. Бу усул умуман район бўйича пахта тайёрлаш сур'атининг тезлашишига катта ёрдам бермоқда.

Пахта нобудгарчилигига қарши кураш ҳозирги куннинг энг муҳим вазифасидир. Айрим колхозларда машиналарнинг айланиши учун пайкал четкасидан юлиб олинган ғўзалардаги пахтани йиғиб олиш кечиктирилаётир. Кейинги беш кунда ана шу ғўзалардаги пахтани, машиналар ишлаган участкалардаги тўкилган пахтани йиғиб олиш ишлари ташкил этилди. Тахминий ҳисобга қараганда ана шундай жойлардан 200 тоннадан кўпроқ пахта йиғиб олинди.

Кейинги кунларда шудринг тушиб хирмонларнинг нам бўлиб қолиши орқасида пахтани қуритиш қийинлашмоқда. Шунинг учун хирмон жойлар кенгайтирилмоқда ва пахта қуритиш учун томлардан, текис, тоза майдонлардан фойдаланилмоқда.

Йиғим-теримда орқада қолаётган колхоз ва бригадаларга амалий ёрдам бериш катта аҳамиятга эга. Агар колхоз ва бригада ўз кучи блан очилган пахтани териб олишга улгурмаётган бўлса, бундай колхоз ва бригадага қўшимча куч блан ёрдамлашиш керак. Броқ, ҳамма жойда қат'ий график блан ишлаш ва графикнинг бажарилишини албатта та'минлаш зарур.

Биз йиғим-терим бошлангандан бери механик-ҳайдовчилар ва теримчиларнинг иш ҳақини ўз вақтида тўланишига алоҳида э'тибор бермоқдамиз. СССР Министрлар Советининг теримчиларга ҳақ тўлаш юзасидан белгиланган янги, оширилган тартиби ҳам бу жиҳатдан жуда катта роль ўйнади.

Сирдар'ё районининг меҳнаткашлари мамлакатга янада кўпроқ ва сифатли пахта етиштириб бериш учун курашиб, дастлабки муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Партия ва ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтириш тўғрисида кўрсатаётган ғамхўрликлари район колхозчиларини янгидан-янги ғалабаларга илҳомлантирмоқда. Бу йил бизнинг районда бирорта ҳам қолоқ колхоз бўлмайди. Ҳамма колхозлар давлат олдида олган мажбуриятларининг шараф блан бажарилишини та'минлайдиган ҳосил етиштирдилар.

Пахта ҳосилининг мўл бўлиши муносабати блан колхозларимиз экономика ва ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланмоқда.

Сирдар'ё район партия ташкилоти колхозчилар, механизаторлар ва қишлоқ хўжалик мутахассисларини йиғим-теримни муваффақиятли ўтказишга сафарбар этмоқда. Бу эса Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллигини ва Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллик юбилейини меҳнат соҳасида юқори кўрсаткичлар блан нишонлашнинг гаровидир.

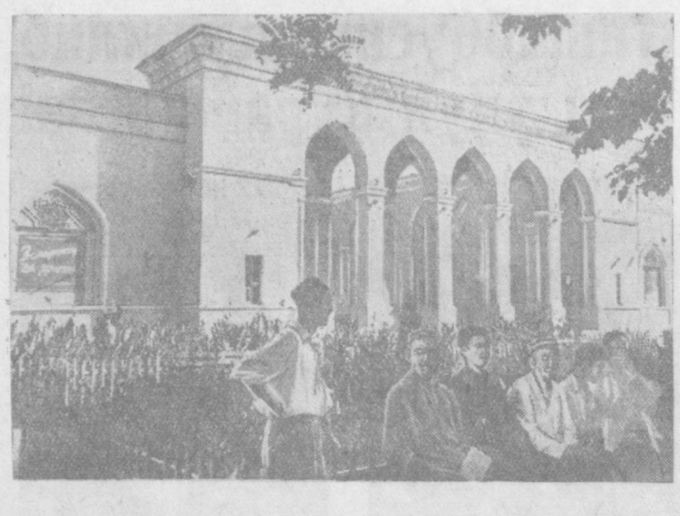

Суратда: Янгийўл шаҳридаги «Победа» кинотеатри.

А. Аверьянов фотоси.

АДАБИЁТ ДАРСИДА

Мактаб ҳовлисидан чиққан бир-биридан жажжи, бир биридан дўндик, қувноқ ўғил ҳамда қиз болалар қувалашиб, чопишиб уй-уйларига тарқалиб кетишди. Булар бошланғич синф ўқувчилари эди. Орадан ярим соатча вақт ўтгач уларнинг ўрнини юқори синф ўқувчилари эгаллайдилар. Булар ҳам ўқишни тугатиб кетишгандан сўнг кечки сменада ишчи-ёшлар келиб ўқийдилар.

Кундузи соат икки... Звонок чалиниб, 2-нчи сменада дарс бошланди. Ўқувчиларнинг қувноқ кулгилари, ҳархил масалалар тўғрисида бир-бирлари блан бахслашувлари бир зумда тинди-ю, зал ва коридорлар бўшаб қолди.

IX «А» синфда дарс жадвали бўйича адабиёт дарси бошланди. Озода ва ёруғ синф жимжит. Ўқувчилар ўқитувчини ўринларидан туриб ҳурмат блан қарши олдилар. Ўқувчиларнинг ҳаммаси дарсга мукаммал қатнашаётганлигига қаноат ҳосил қилган ўқитувчи ўтган дарсни мустаҳкамлаш юзасидан ўқувчилар ўртасига савол ташлади. Ўқувчиларнинг бирнечаси саволга жавоб бериш учун бараварига қўл кўтаришди.

Ўқучи Алимов М. Горькийнинг «Она» романининг сюжетини қисқа, аммо мазмунли қилиб гапириб берди. У, ўз жавобининг охирида бундай деди:

— Улуғ пролетар ёзувчиси Максим Горький социалистик реализмнинг ажойиб асари бўлган «Она» романида чор самодержавиесининг ҳаддан ташқари зулми остида эзилган халқнинг ҳаётини тасвирлаш блан бирга, ана шу зулмга қарши халқда пайдо бўлаётган норозилик ва бу норозиликнинг онгли революцион ҳаракатга айланиб боришини ҳаётий лавҳаларда акс эттирган. Ўқитувчининг «Владимир Ильич Ленин «Она» романига қандай баҳо берган эди?» деган саволига Мансурхўжаев жавоб берди. Жавоблардан қаноатланган ўқитувчи журналга баҳо қўйди. Сўнг бугун ўтиладиган «Пелагея Ниловна — романнинг асосий марказий образидир» деган темани ўта-бошлади.

— Пелагея Ниловна оддий ишчи оиласидан бўлиб, содда, меҳрибон, ғамхўр аёл эди, — деди ўқитувчи. — Ҳаддан ташқари оғир ҳаёт Ниловнани итоаткор ва қўрқоқ қилиб қўйган. Ниловнанинг ўзи шундай дейди: «Ўз ҳаётимни ўйлаб кўрдим... Нима учун оламга келган эканману, нима учун яшаган эканман. Калтак ейиш... ишлаш... Эрдан бошқа ҳеч нарсани кўрмай, қўрқувдан бошқа ҳеч нарса билмай ўтиб кетдим». Ниловнанинг қуйидаги сўзларидан унинг ўша давр ижтимоий ва оилавий ҳаётида азоб чеккан муштипар оналар вакили эканлиги яққол кўриниб турипти.

Ўқитувчи дарс давомида Ниловна образининг эволюцион ўсишини, унинг оддий, қўрқоқ аёлдан актив революционер даражасига кўтарилишини ҳаётдаги воқиа ва ҳодисаларга боғлиқ тарзда муфассал гапириб берди.

Ўқувчилар дарсни диққат блан тинглардилар, улар ўқитувчининг ҳарбир гапини эсда олиб қолишга, ўтилаётган темани яхши ўзлаштиришга ҳаракат қилардилар. Бу кунги дарс ҳам мазмунли ва қизиқарли ўтди. Ўқитувчи дарсни якунлаб, ўқиб келиш учун уйга вазифа берди.

IX «А» синфида адабиёт дарсини олиб бораётган ёш ўқитувчи Абдуғани Абдураҳмонов шу йил Низомий номидаги Тошкент педагогика институтининг тил ва адабиёт факультетини битириб имтиёзли диплом олди. Уни ўрта мактабга ўқитувчи қилиб тайинлашди. Абдуғани Москва районидаги 75-нчи мактабнинг 8 — 9 — 10 синфларида адабиёт дарсларини олиб бормоқда. Биринчи йил дарс бериши, педагогика малакасини пухта эгалламаганлиги ва тажрибасизлиги орқасида дастлабки кунларда Абдуғанига дарс бериш осон бўлмади. У, ба'зан 45 минутга мўлжалланган дарс темасини олдинроқ тамом қилиб қўяр ва ортиб қолган вақтни қандай ўтказишни билмай диққат бўларди. Шундай пайтлари ҳам бўлардики, 45 минутга мўлжаллланган дарсни шу соатга ўтиб тамомлай олмасди.

Ёш ўқитувчи Абдуғани дарс беришда учраган қийинчилик ва камчиликлардан қўрқмади. У ҳеч уялиб, тортиниб турмай мактабдаги тажрибали ўқитувчилардан маслаҳат сўради, уларнинг тажрибаларини қунт блан ўрганди. Мактабнинг тажрибали адабиёт ўқитувчиларидан Қурбонов, Караматов ўртоқларнинг самимий ёрдамлари туфайли ёш ўқитувчи Абдураҳмонов дарс бериш техникасини, план ва конспект тузиш йўлларини ўрганиб олди. Юқоридаги ўқитувчилар Абдураҳмоновнинг дастлабки дарсларида қатнашиб, ундаги камчиликларни тўғри кўрсатиб, амалий ёрдам бердилар.

Ҳозир Абдураҳмонов ўрта мактабнинг юқори синфларида адабиёт фанидан муваффақиятли равишда дарс бермоқда.

Ф. УСМОНОВА.

Кутубхоналар ишини янада яхшилайлик

(Мухбирларнинг хатларига обзор)

Меҳнаткашларни коммунистик аҳлоқ руҳида тарбиялашда, фан ва техника ютуқларини аҳоли ўртасида кенг пропаганда қилишда, классик ва ҳозирги замон совет ёзувчиларининг асарларини халққа етказишда, умуман совет кишиларининг маданий савиясини оширишда кутубхоналар муҳим роль ўйнайдилар. Кутубхоналар сабзавотчилик ва пахта далаларида фидокорона меҳнат қилаётган колхоз ва совхоз ишчиларига маданий хизмат кўрсатишни тинмай ҳартомонлама яхшилаб боришлари керак.

Қишлоқ кутубхоналарининг иши тўғрисида редакциямизга мухбирлардан кўплаб хабарлар келмоқда.

Ўртасарой район, иккинчи Қорасув қишлоқ советидаги кутубхона, — деб ёзади ўз хабарида мухбиримиз ўртоқ **Р. Отақулов**, — китобхонларнинг севимли жойига айланган. Бу ерда тез-тез ҳархил темаларда лекциялар бўлиб туради. «Ўзбек адабиёти тинчлик учун курашда», «Дин халқ учун афюндир» каби темаларда ўқилган лекциялар қизиқарли ўтган.

Ўртоқ **С. Мўминов**нинг редакциямизга хабар қилишича Чиноз районининг марказидаги Пушкин номли кутубхона ҳам меҳнаткашларга яхши хизмат қилмоқда, ҳартурли оммавий тадбирларни амалга оширмоқда.

Аммо қишлоқдаги кутубхоналарнинг ҳаммаси ҳам талабга жавоб берадиган даражада ишлаётирлар деб бўлмайди. Айрим кутубхоналарга янги адабиётлар ва вақтли матбуот ўз вақтида келтирилмайди, бу ерларда китобхонлар ўртасида оммавий тадбирлар амалга оширилмайди.

Мирзачўл районидан ўртоқ **Х. Сагизов**нинг ёзишига қараганда, Сталин номли колхознинг кутубхонаси колхозчи ва механизаторларга намунали хизмат қилмаётир. Кутубхона китобларга жуда камбағал. Сталин мукофотига сазовор бўлган совет ёзувчиларининг асарлари йўқ. Кутубхона мудири Х. Бердиев ишни ёмон ташкил қилган. У кутубхона активларининг олган китобларини шахсий карточкаларига ёзиб қўймайди. Бердиев кутубхонани истаса очади, истамаса йўқ. Шунинг орқасида китобхонлар газета, журналлардан ва кутубхонада мавжуд бўлган китоблардан унумли фойдаланолмайдилар. Деворий газета ва жанговар варақалар чиқариш, китобхонлар конференцияси ўтказиш кутубхона мудирининг диққатидан четда қолиб келмоқда. Меҳнатобод қишлоқ советининг раиси ўртоқ Кенжаев ва Сталин номли колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари Алибоевлар кутубхона иши блан мутлақо қизиқмайдилар. Чиноз район, Яллама қишлоқ советидаги Ленин номли колхоз кутубхонаси ҳам талабга жавоб берадиган даражада ишламаётир. Бу ҳақда редакциямизга хабар юборган **Э. Усмонқулов**нинг ёзишича мудир Н. Абишева кўпчилик вақт кутубхонани очмайди. Кутубхонада тартиб йўқ, тозаликка риоя қилинмайди, деворий газета ўз вақтида чиқарилмайди. Колхоз бошланғич партия ташкилоти эса бунга э'тиборсизлик блан қарамоқда.

Колхоз бошланғич партия ташкилоти, район маданият бўлими, совет ва комсомол ташкилотлари кутубхона ҳамда ўқишхоналар ишини халқимиз талабига жавоб берадиган даражага кўтаришлари зарур.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Саноат корхоналари ва транспортнинг бир текисда ишлашини та'минлайлик“

Газетамизнинг шу йил 25 июнь сонида юқоридаги сарлавҳа остида танқидий мақола босилиб, унда саноат корхоналарида маҳсулотларни тайёрлаш ва транспорт блан жўнатишда биртекисда ишланмаётганлиги, шунинг оқибатида темир йўл транспортининг нормал ишлашига тўсқинлик қилинаётганлиги ва бошқа камчиликлар кўрсатилган эди.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетидан хабар қилинишича, текширишда мақолада курсатилган фактлар тўла тасдиқланган. Шаҳар партия комитети саноат корхона ва транспорт раҳбар ходимларининг қўшма кенгашини чақириб, бу масалани кенг муҳокама қилган ҳамда камчиликларни битириш ва ишни бир ме'ёрда ташкил қилиш учун зарур тадбирларни белгилаб чиққан.

Ҳиндистон бош министри Неру Пекинга келди

ПЕКИН, 19 октябрь. (ТАСС). ХХР ҳукуматининг таклифи блан бугун Ҳиндистон бош министри Жавахарлал Неру Пекинга келди. Бош министр блан бирга унинг қизи Индира Ганди ва ташқи ишлар министрлигининг бош секретари Пиллаи бирга келди.

Аэродромда Неруни ХХР Давлат кенгашининг бош министри ва ташқи ишлар министри Чжоу Энь-лай, Давлат кенгаши бош министрининг ўринбосарлари Чэнь Юнь, Пин Дэ-хуай, Дэн Цзи-хуэй, Хэ Лун, Уланьфу, Ли Фу-Чунь, Ли Сяньнянь, ХХР Давлат кенгашининг бош секретари Си Чжун-сюнь, халқ озодлик армияси қўмондонлигининг вакиллари, Пекин мэриси Пин Чжэнь, Пекин ва Тяньцзинь гарнизонларининг қўмондони Не Жун-чжэнь, Осиё ва Тинч океан мамлакатлари тинчлик тарафдорлари блан алоқа комитетининг раиси Сун Цин-лин, тинчликни ҳимоя қилиш Хитой комитетининг раиси Го Мо-жо, Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети секретариатининг бошлиғи Дэн Сяо-пин, демократик партиялар ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, Хитой-Ҳиндистон дўстлиги жамиятининг раиси Дин Си-линь, Умумҳиндистон тинчлик кенгаши раисининг ўринбосари, Халқаро тинчлик Сталин мукофоти лауреати Сахиб Синг Сокхей, олий ўқув юртларининг студентлари, ёшлар ташкилотларининг вакиллари кутиб олдилар.

Аэродромда кутиб олганлар орасида СССРнинг ХХРдаги элчиси П. Ф. Юдин, Пекиндаги элчихона ва миссияларнинг бошлиқлари ҳамда а'золари бор эди.

Хитой Халқ Республикасининг раиси Мао Цзэ-дун Ҳиндистон бош министри Неруни қабул қилди

ПЕКИН, 19 октябрь. (ТАСС). Бугун Хитой Халқ Республикасининг раиси Мао Цзэ-дун Ҳиндистон бош министри Неруни қабул қилди.

Қабул вақтида ХХР раисининг ўринбосари Чжу Дэ, Халқ вакиллари Умумхитой мажлиси Доимий комитетининг раиси Лю Шао-ци, ХХР Давлат кенгашининг бош министри ва Ташқи ишлар министри Чжоу Энь-лай, Халқ вакиллари Умумхитой мажлиси Доимий комитети раисининг ўринбосари Сун Цин-лин, ХХР Давлат кенгаши бош министрининг ўринбосари Чэнь Юнь, Ҳиндистон республикасининг ХХР даги элчиси Рагхаван ва ХХРнинг Ҳиндистон республикасидаги элчиси Юань Чжун-сянь ҳозир бўлдилар.

Неру блан Хо Ши Мин ўртасидаги музокаралар тўғрисида ахборот

ПЕКИН, 18 октябрь. (ТАСС). Синьхуа агентлигининг Ханойдаги мухбири Вьетнам Демократик Республикасининг президенти Хо Ши Мин блан Ҳиндистон бош министри Неру ўртасида бўлган музокаралардан кейин э'лон қилинган бирлашган ахборот текстини билдирди. Ахборотда бундай дейилади:

«Президент Хо Ши Мин 17 октябрьда кечқурун Ҳиндистон бош министри блан учрашди ва улар ҳаммани қизиқтирган турли масалаларни муҳокама қилдилар. Уларнинг ҳар иккаласи Ҳинди-Хитой ҳақидаги Женева битимининг бажарилишидан манфаатдордирлар, ва президент Хо Ши Мин бош министрга, мен бу битимнинг бажарилиши учун халқаро комиссияга тўла равишда ёрдам бериб келаётирман ва бундан буён ҳам ёрдам бераман, деб ва'да берди. Хо Ши Мин, мен қолган ҳамма масалаларни тинчлик ва ҳамкорлик руҳида ҳал этишга интилаётирман, токи Ҳинди-Хитой мамлакатлари ташқаридан ҳечқандай аралашувсиз мустақил равишда яшайолсинлар ва тараққий этаолсинлар, деди.

Президент Хо Ши Мин Хитой ва Ҳиндистон бош министрлари ўртасидаги битимда айтилган беш принципга тамомила ишонади ва уларни, бир томондан, Вьетнам, иккинчи томондан Лаос ва Камбоджа ўртасидаги муносабатларда, шунингдек бошқа мамлакатлар блан бўлган муносабатларда татбиқ қилишни истайди.

Ҳиндистон бош министри бу принципларнинг татбиқ қилиниши қийинчиликларни ва хавфсирашларни тугатади ҳамда турли мамлакатлар ўртасида дўстона муносабатлар ва тинч ҳамкорлик ўрнатилишига ёрдам беради деган фикрга қўшилди.

Президент Хо Ши Мин Ҳиндистоннинг Вьетнам халқи блан қадимдан алоқа қилиб келаётганлигини кўрсатиб ўтди ва келгусида бу алоқалар яна тикланади ва мустаҳкамланади деб умид билдирди. Ҳиндистон бош министри Ҳиндистоннинг Вьетнам, Лаос ва Камбоджа мамлакатлари ҳамда халқлари блан бўлган муносабатлари рағбатлантирилиши ва мустаҳкамланиши лозим, деган фикрга тамомила қўшилди».

Бутун дун'ё халқлари атом қуролининг тақиқланишини талаб этмоқдалар

Сокхейнинг «Дагунбао» газетаси мухбири блан қилган суҳбати

ПЕКИН, 18 октябрь. (ТАСС). Синхуа агентлиги билдиради: Ҳиндистон парламентининг а'зоси, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Сталин мукофоти лауреати генерал-майор Сахиб Синг Сокхей Тяньцзиньда чиқадиган «Дагунбао» газетасининг мухбири блан қилган суҳбатида яқинда Манилада Шарқи-Жанубий Осиё учун тузилган агрессив пактнинг оқибатларига муфассал тўхталди.

«Шарқи-Жанубий Осиёда мудофаа пакти» деган бу пакт, деди Сокхей, Қўшма Штатлар, Англия ва Франция каби мамлакатлардаги империалистларнинг қилган ишидир. Бу империалистлар мустамлакачилик даври ва қолоқ мамлакатларни эзиш даври ўтиб кетганлигини ҳали ҳам тушиниб олганлари йўқ. Ҳозир Осиё халқлари ўз тақдирларининг эгаси ўзлари бўлишлари лозимлигини ҳамда ўзларининг турмуш ва маданият даражасини тезда юксалтираолишларини тушуниб олдилар ва улар ана шу мақсадлар учун кураш олиб бормоқдалар. Улар бундан буён ажнабий давлатларнинг фойдаси учун эксплуатация қилинишни истамайдилар. Буни шу фактдан аниқ кўриш мумкинки, Шарқи-Жанубий Осиёдаги энг муҳим мамлакатлар Шарқи-Жанубий Осиёдаги ҳарбий блокка қўшилмадилар, Хитой Халқ Республикаси, Ҳиндистон ва Бирма эса бирбирларининг суверенитетини, тотув яшашларини, бир-бирларининг ишига аралашмасликни, тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро манфаатдорлик асосида савдо-сотиқни гарантия қиладиган 5 принципни э'лон қилдилар. Бу принциплар ва бу райондаги бошқа халқлар ўртасидаги ана шунга ўхшаш битимлар бу районда тинчлик ва тараққиётини та'минловчи гарантия бўлади.

Манилада тузилган битим Шарқи-Жанубий Осиёда тинчликни сақлаш мақсадида тузилмади, балки Европа мамлакатларининг ва Қўшма Штатларнинг мустамлакачилик манфаатларини ҳимоя этиш учун тузилди. Бу пакт Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг ма'носи ва руҳига зиддир ва, шундай қилиб, ғайри-қонуний ҳужжатдир. Бу пактнинг мақсади — халқаро муносабатлардаги кескинликни сақлашдан ва бутун дун'ёда мустаҳкам, ишончли тинчлик ўрнатилишига халақит беришдан иборатдир.

Сокхей Осиё халқларини ҳуш'ёр бўлишга чақирди ва «АҚШ ҳукуматининг ҳамда унинг шерикларининг тинчликка путур етказишга қаратилган найрангларига ўзларининг тортилишларига йўл қўймасликка» чақирди.

Халқ вакиллари Умумхитой мажлиси томонидан яқинда қабул қилинган конституцияга тўхталиб, Сокхей бундай деди: Бу конституция халқ учун тузилган. Унинг асосий мақсади — халқнинг ўзи учун яхши турмуш шароитлари яратиш ва маданий савияни юксалтириш мақсадида меҳнат қилишига имкон беришдир. Конституция ана шунга эришиш учун тузилган... Мен шу нарсага айниқса аҳамият бермоқдаманки, конституция гражданларнинг ҳуқуқларини белгилабгина қолмайди, балки уларнинг бурчларини ҳам белгилаб беради. Бунинг устига, конституция уларнинг ҳуқуқларини гарантия қилади.

Сўнгра Сокхей бундай деди:

Мен яқинда чиқарилган Совет-Хитой декларацияларига юксак баҳо бермоқдаман. Бу декларациялар СССР блан Хитойнинг бир-бирлари блан муносабатларни дўстлик ва ҳамкорлик асосида олиб бораётганликларини кўрсатади. Броқ, мен илмий ва техника ҳамкорлиги ҳақидаги Совет-Хитой битимига жуда катта аҳамият бермоқдаман. Инсоният тарихида биринчи марта икки мамлакат ўзларининг илмий ва техника билимларини тамомила эркин равишда олмашиб туришга қарор қилди.

Сокхей Хитой Халқ Республикаси ҳақидаги таассуротларни сўзлаб, бундай деди: хитойларнинг жозибали меҳмондўст кишилар бўлганлиги менда айниқса чуқур таассурот қолдирди, улар ўз меҳмонларига ҳамма қулайликларни яратиб бериш учун, ўз мамлакати блан меҳмонларнинг танишишларига ҳамма зарур шароитни яратиб бериш учун хизматларини аямайдилар.

Хитой халқи ўзи учун бадавлат ва маданий ҳаёт яратиш соҳасида раис Мао Цзэ-дуннинг марифатпарвар раҳбарлиги остида астойдил ва ғайрат блан меҳнат қилмоқда. Хитойлар 5 йилдан иборат қисқа вақт — тиклаш даврида ва бешйиллик планнинг деярлик икки йили ичида му'жизали ишларни қилганлар. Мен бош министр Чжоу Энь-лай кўрсатган рақамлар блан танишдим. Бу рақамлар ХХРнинг 1949 йилдан буён эришган мувафафқиятларини кўрсатади. Бу рақамлар жуда чуқур таассурот қолдиради ва янада каттароқ муваффақиятларга эришилади деб ҳисоблаш имкониятини беради. Уларнинг ўз ишлабчиқариш ресурсларини илмий ва техника ҳамкорлиги ҳақидаги Совет-Хитой битими асосида ривожлантиришга астойдил интилаётганликлари янги му'жизалар кўрсатиш имкониятини беради. Мен биламанки, Совет Иттифоқи ҳозирги вақтдаёқ Хитойга 141 та йирик саноат корхонаси қуришга ёрдам бермоқда, ҳозир Совет Иттифоқи социалистик руҳдаги олижаноблик блан яна 15 та корхона қуришда ёрдам бериш ниятидадир. Хитойнинг ривожланиб бориши Осиёдаги, Африкадаги ва Латин Америкасидаги барча халқлар учун маш'ал бўлмоқда. Мен қолоқ мамлакатлар деб аталган мамлакатларнинг ўзларидаги қашшоқлик ва кулфатлардан қандай қилиб қутилиш кераклигини хитой халқининг катта муваффақиятлари мисолида билиб алодилар, деб қаттиқ ишонаман.

Сокхей қурол-яроғларни камайтириш масаласи ҳақидаги совет таклифлари тўғрисида гапириб, бундай деди: Атом қуролини ва ялпи қирғин қуролининг бошқа турларини тақиқлаш ҳақида ҳозиргача шу сабабдан битим тузиш мумкин бўлмадики, Америка Қўшма Штатлари ана шундай битим тузилишини истамайди, балки атом қуролининг ҳамма турларига эга бўлишни истайди. Бутун дун'ё халқлари атом қуролининг тақиқланишини талаб этмоқдалар. Бутун дун'ё халқлари Қўшма Штатларнинг «Барух плани» деб аталган план юзасидан бу масалани ҳал этиш соҳасида илгари сурган таклифлари атом қуролига эга бўлишни ва уни контроль қилиб туришни кўзда тутган найрангдан иборат эканлигини тушинабошладилар. Эндиликда бошқа кайфиятлар юз бермоқда. Мен шахсан ўйлайманки, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бу энг хавфли аҳволни бартараф қилиш учун рационал қарорни яқин келгусида топаолади. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бу масалада ақлга мувофиқ позицияни тутиш бланоқ ялпи қирғин қуролининг ҳамма турлари контроль остига олинади ва бутун инсониятнинг бахт-саодатини кўзда тутиб, қуролсизланиш жиддий равишда амалга оширилади.

Бельгия-Совет дўстлиги жамияти ташкил қилинганига 25 йил тўлди

БРЮССЕЛЬ, 18 октябрь. (ТАСС). 17 октябрьда Бельгия-Совет дўстлиги жамияти ташкил қилинганига 25 йил тўлган кун байрам қилинди. Бу муҳим кунни нишонлаш учун мамлакатнинг ҳамма жойларидан жамият маҳаллий ташкилотларининг делегациялари Брюссельга келди. Байрамда Четэллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамиятининг Москва давлат университети профессори С. И. Исаев бошчилигидаги делегацияси ҳозир бўлди.

«Мадлен» залида бўлган тантанали йиғилишда Совет Иттифоқи халқларининг ҳаётини ва меҳнат соҳасидаги муваффақиятларини кўрсатучи виставка очилган эди.

Жамиятнинг бош секретари Морис Сенже йиғилишда доклад қилиб, бундай деб та'кидлаб ўтди: Жамият чорак аср давомида Бельгия халқини Совет Иттифоқининг ҳаёти блан таништириш соҳасида катта ишлар қилди. Жамиятнинг ташаббуси блан юзларча делегация СССРга бориб келди. Бу делегацияларда турли социал табақаларнинг ва турли сиёсий маслакдаги кишиларнинг вакиллари қатнашди. Ана шу вакилларнинг ҳаммаси совет давлатининг иқтисодий ва маданий соҳадаги муваффақиятларидан қойил қолганликларини билдирдилар, совет давлатининг тинчликка ва барча халқлар блан дўстликка интилаётганлигини қайд қилиб ўтдилар. Жамият катта маданий-оқартув ишлари олиб бормоқда. Совет кинофильмлари Бельгияда катта муваффақият блан кўрсатилмоқда. Ўтган йилнинг ўзидагина совет кинокартиналарининг 400 дан ортиқ сеанси ўтказилди. Бу кинокартиналарни бирнеча ўн минг киши томоша қилди. Жамият рус тилини ўрганиш тўгараклари ташкил қилди.

СССРнинг Бельгиядаги элчиси В. И. Авилов қисқача нутқ сўзлаб, жамият а'золарини байрам блан қутлади ва уларга ўз ишларида муваффақиятлар тилади.

Йиғилишда Четэллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамияти делегациясининг раҳбари профессор Исаев ҳам нутқ сўзлади.

Йиғилиш қатнашчилари Четэллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамиятининг Бельгия-Совет дўстлиги жамиятининг 25 йиллиги муносабати блан юборган табрик телеграммасини гулдурос овация блан кутиб олдилар ва баланд руҳ блан жавоб табрик телеграммаси қабул қилдилар.

Тантанали йиғилишдан кейин бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концерти бўлди. Валон ва фламанд қўшиқлари ва рақслари рус қўшиқлари ва рақслари блан олмашиниб турди. Сўнгра катта байрам бали бўлди.

ГДРДАГИ САЙЛОВНИНГ ДАСТЛАБКИ НАТИЖАЛАРИ

БЕРЛИН, 18 октябрь. (ТАСС). ГДР Халқ палатасига ва Катта Берлин Халқ вакиллигига ўтказилган сайловнинг дастлабки натижалари расмий равишда хабар қилинди:

Катта Берлин Халқ вакиллигига бўлган сайловда овоз беришда 875.026 киши, я'ни овоз бериш ҳуқуқига эга бўлганларнинг 97,7 проценти қатнашган. 869,265 киши — овоз берганларнинг 99,3 проценти демократик Германия миллий фронтининг бирлашган рўйхатини ёқлаб овоз берган.

Бекор деб топилган ва бирлашган рўйхатга қарши берилган овозлар 5.761 та бўлиб, 0,7 процентни ташкил қилади.

ГДР Халқ палатасига сайловда қатнашиш учун овоз бериш ҳуқуқига эга бўлган 12.086.987 киши рўйхатга олинган эди. Шундан 11.807.497 киши, я'ни 99,3 проценти демократик Германия миллий фронтининг бирлашган рўйхатини ёқлаб овоз берган.

Бекор деб топилган ва демократик Германия миллий фронтининг бирлашган рўйхатига қарши берилган овозлар 82.320 та бўлиб, 0,7 процентни ташкил қилади.

Германиядаги совет ҳарбий трибуналлари хукм қилган немис гражданлари ГДР ма'мурлари ихтиёрига топширилди

БЕРЛИН, 18 октябрь. (ТАСС). СССР нинг Германиядаги Олий комиссари Г. М. Пушкин Германиядаги совет қўшинларига қарши қилган жиноятлари учун турли вақтда ҳукм қилинган ва ГДР территориясида жазо муддатини ўтаётган ҳамма немис гражданларини тегишли совет органлари Германия Демократик Республикаси ма'мурлари ихтиёрига топширишга қарор қилганликлари тўғрисида ГДР ҳукуматини хабардор қилди.

Германия Демократик Республикаси ҳукумати бу қарор муносабати блан Совет ҳукуматига ташаккур изҳор қилди.

ХХРда совет фильмлари кинофестивали

ПЕКИН, 18 октябрь. (ТАСС). Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллигини нишонлаш юзасидан ва Хитой блан СССР ўртасидаги дўстликни ҳамда маданий ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш мақсадида ХХР Маданият министрлиги ва Хитой-Совет дўстлиги жамияти Хитойда совет кинофильмлари декадаси ўтказишга қарор қилдилар. Декада программасида хитой тилига таржима қилинган рангли совет бадиий фильмлари: «Тоғ ораларидаги застава», «Максимка», «Василий Бортниковнинг қайтиб келиши», «Неман устида тонг» фильмлари ва рангли мультипликатлар бор.

7 ноябрьдан бошлаб бу фильмлар Хитойнинг энг йирик ҳисобланган 18 шаҳридаги кинотеатрларда кўрсатилади.

Лондонда иш ташлаган ишчиларнинг митинги

ЛОНДОН, 18 октябрь. (ТАСС). Кеча лондонлилардан мингларча киши иш ташлаган Лондон автобус ходимлари ташкил қилган оммавий митингда қатнашмоқ учун Трафальгар майдонида тўпланди. Нельсон колоннаси ёнида автотранспорт шоферлари, кондукторлари ва бошқа ходимлардан жуда кўп киши иш ташлаганларни уларнинг меҳнат шароитини яхшилаш учун олиб бораётган курашида қўллаб-қувватлашга чақирган плакатлар кўтарган ҳолда тўпланди.

Митингда раислик қилган оддий автобус шофери Билл Жонс Лондон автобусчиларининг ҳозирги забастовкаси «1937 йилдаги забастовка вақтидан буён энг жипслашган» забастовка деб айтди. Митингда сўзга чиққан бошқа нотиқлар курашни давом эттиришга тамомила бел боғлаганликларини уқтириб ўтдилар.

Митинг қатнашчилари иш ташлаганларга ёрдам бериш учун кўп маблағ тўпладилар. Митингдан кейин иш ташлаганлар колонна-колонна бўлиб, Лондоннинг марказий кўчаларидан ўтдилар.

Эронда оппозицияга қарши жазо чоралари

ТЕҲРОН, 18 октябрь. (ТАСС). Халқ партиясига мансуб бўлишда айбланган биринчи группа офицерларнинг ва икки граждан шахснинг ишини қайтадан кўрган иккинчи инстанция ҳарбий суди 17 октябрь эрталаб лейтенант Исломийни ва Сабзеворийни умрбод қамоқ жазосига ҳукм қилди. Биринчи инстанция ҳарбий суди томонидан ўлим жазосига ҳукм қилинган бошқа 10 айбдор устидан чиқарилган бу ҳукм ўз кучида қолдирилди.

«Посте Теҳрон» газетасининг хабар беришича, суд қилинганлар ўзларининг ишини шикоят тартибида кўриб чиқишни талаб қилганлар.

«Кейхон» газетасининг хабар беришича, ҳарбий ма'мурлар томонидан 35 киши «Халқ партиясининг ёшлар ташкилотига» мансуб бўлишда айбланиб қамоққа олинган.

«Посте Теҳрон» газетасининг ёзишича, Теҳрон ҳарбий губернатори маҳкамаси ҳузуридаги ҳарбий суд уч кишини Халқ партиясининг варақаларини тарқатганликлари учун ҳарбирини бир йилдан қамоқ жазосига ҳукм қилган. «Халқ партиясига мансуб бўлганликлари» учун бир киши 7 йилга ва бир киши 8 йилга қамоқ жазосига ҳукм қилинган.

«Посте Теҳрон» газетасининг хабар беришича, икки киши «монархни ҳақорат қилганликлари учун» бир йилдан қамоқ жазосига ҳукм қилинган.

МИСР ВА СССР ПОЛВОНЛАРИНИНГ ХАЛҚАРО ЎРТОҚЛИК УЧРАШУВИ

16 октябрьда Москвада, Сталин номидаги автозаводнинг Маданият саройида Миср ва Совет Иттифоқи спортчилари ўртасида классик кураш бўйича халқаро ўртоқлик учрашуви бўлди.

Мусобақадош командаларнинг спортчилари саҳнага чиқиб саф-саф бўлиб тизилди. Миср ва СССР давлат гимнлари ижро этилди. Совет полвонлари меҳмонларга гулдасталар тақдим этдилар. Командаларнинг капитанлари бир-бирларига байроқчалар тақдим этдилар.

Оғир вазндаги полвонларнинг кураши энг қисқа бўлди. Бу кураш бори-йўғи уч минутча давом этди. Совет Иттифоқи чемпиони Александр Мазур Миср чемпиони Муҳаммад Амир Ҳилол устидан ғалаба қозонди. Анатолий Бардибахин (СССР) Миср чемпиони Муҳаммад Абдул Ҳамид Эльвардни тўққиз минут ўтар-ўтмас вақт ичида йиқитди. Совет полвони Гиви Картозия эркин кураш бўйича жаҳон биринчилиги мукофотини олган Муҳаммад Хасан Мусани (Миср) енгди. Қолган учрашувларда совет полвонлари балл ҳисоби бўйича енгдилар.

Мусобақанинг умумий ҳисоби СССР командаси фойдасига 8:0 бўлди.

(ТАСС).

ОБ-ҲАВО МА'ЛУМОТИ

Тошкент об-ҳаво бюросининг ма'лумотига қараганда, бугун Тошкент областида ҳаво бироз булутланиб туради. Температура кундузи 22—27, кечаси 5—10 даража иссиқ бўлади. Тошкентда ҳаво бироз булутланиб туради, лекин ёғингарчилик бўлмайди. Температура 24—26 даража иссиқ бўлади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/X да **Қутлуғ қон**, 21/X да **Гамлет**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **катта цирк томошалари.** Аттракцион — **«Ўргатилган ҳинд филлари».** Ўргатучи — РСФСРда хизмат кўрсатган артист **А. Корнилов.** Томоша кеч соат 8 да бошланади.

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» — инглиз бадиий фильми **Бағдод ўғриси.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

НАВОИЙ номли — **Бағдод ўғриси.**
ПУШКИН номли — **Дайди** (2-нчи серия).
ТЕЛЬМАН номли — **Сепли тўй.**
«ХИВА» — **Сицилия осмони тагида.**

Лабзак кўча, Журнальний проезд, 21-нчи уйда туручи **Аҳад Қаюмов**нинг шу уйда туручи Марҳамат Маҳмудова (Қаюмова)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Москва район, 2-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136, Пропаганда бўлими — 157. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132, Хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р. 08718. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1470.